

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MOČIAR

Programovacie obdobie 2006 – 2015

2006

VÚC:	Banská Bystrica
Okres:	Banská Štiavnica
Región:	Sitno
adresa:	Obecný úrad Močiar 96 969 82 Podhorie
Tel:	045 / 699 26 26
IČO:	320 871

1 ÚVOD	4
2. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	6
2.2 PRÍRODNÉ POMERY	6
2.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	10
2.4 DOPRAVA	12
2.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	13
2.6 KULTÚRA	23
2.7 OBYVATEĽSTVO	16
2.8 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	19
2.9 BÝVANIE	21
2.10 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY	22
2.11 ŠKOLSTVO A VZDELANIE	22
2.12 SOCIÁLNA SFÉRA	22
2.13 ZDRAVOTNÍCTVO	22
2.14 ŠPORT	23
2.15 UBYTOVACIE ZARIADENIA	23
2.16 STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY	23
2.17 CESTOVNÝ RUCH	23
2.18 REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2001 – 2005	25
2.19 SAMOSPRÁVA	25
3 VÍZIA OBCE	27
4 PRIORITNÉ ROZVOJOVÉ OBLASTI OBCE	28
5 SWOT ANALÝZY	29
5.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	30
5.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	31
5.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	32
5.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	32
5.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT	33
5.6 KULTÚRA	33
5.7 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATION	34
6 STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA	35
6.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	36
6.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	38
6.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	40
6.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	41
6.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT	42
6.6 KULTÚRA	43
6.7 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS	44
7 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	46
7.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	46
7.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	47
7.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	48
7.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	49
7.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT	50
7.6 KULTÚRA	50
7.6 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS	51
8 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	52
8.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
8.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
8.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
8.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
8.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
8.6 KULTÚRA	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
8.7 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
9 ZABEZPEČENIE PHSR	79
9.1 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHSR	79
9.2 ADMINISTRATÍVNE ZABEZPEČENIE PHSR	79
10 MONITOROVANIE PHSR	81
10.1 SPÔSOB MONITOROVANIA PHSR	81
10.2 VYHODNOCOVANIE A SPÔSOB MODIFIKOVANIA PHSR	81
10 ZÁVER	82
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	83

1 ÚVOD

Dokument „ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Močiar s výhľadom do roku 2015 (PHSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Močiar sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Močiar, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý definuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Močiar je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov štrukturálnych fondov).

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe :

- Národného plánu regionálneho rozvoja, ktorý je základný strednodobý strategicko – plánovací dokument na rozvoj regiónov vypracovaný spravidla na päť až sedem rokov. Jeho súčasťou je Regionálny operačný program regiónu NUTS III Banskobystrického kraja a NUTS II Slovensko – Stred.
- Regionálneho operačného programu, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný na úrovni druhého stupňa podľa klasifikácie štatistických územných jednotiek. Regionálny operačný program vypracúvajú samosprávne kraje vo vzájomnej spolupráci v rámci regiónu na úrovni druhého stupňa podľa klasifikácie štatistických územných jednotiek (NUTS II).
- Sektorového operačného programu, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja, ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich

plošný (celoštatný) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.

- **Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme)**, ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

PHSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Hlavný dokument :

1. *Úvod* – charakterizuje PHSR a proces jeho tvorby
2. *Základná charakteristika obce* – obsahuje najdôležitejšie charakteristické údaje podľa jednotlivých oblastí života obce.
3. *Vízia obce* – obsahuje stručnú charakteristiku prioritných cieľov rozvoja obce.
4. *Prioritné rozvojové oblasti obce* - obsahuje prioritné oblasti rozvoja obce na základe všeobecného konsenzu.
5. *SWOT analýzy* - obsahuje hodnotenie jednotlivých prioritných oblastí obce z hľadiska jeho silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození, poukazujúc na disparity – rozdielnosti medzi stávajúcim využitím a potenciálom rozvoja.
6. *Strategické ciele rozvoja* - definuje strategický zámer, jednotlivé strategické ciele rozvoja podľa prioritných rozvojových oblastí a opatrenia na ich zabezpečenie.
7. *Merateľné indikátory* - monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Močiar sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov.
8. *Finančný plán programu* – predstavuje predpokladaný plán realizácie programu s indikatívne stanovenými výškami rozpočtu.
9. *Zabezpečenie PHSR* – predstavuje definovanie finančných zdrojov, ktoré budú použité na realizáciu programu, ako aj stanovenie administratívnych kapacít, ktoré by mali realizáciu programu hodnotiť, program aktualizovať, atď..
10. *Monitorovanie PHSR* – definuje subjekty poverené monitorovaním programu.
11. *Záver* - stručné zhodnotenie dokumentu, ktorý je otvoreným materiálom, pravidelne polročne vyhodnocovaným a aktualizovaným.

2. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Obec Močiar je súčasťou Banskobystrického samosprávneho kraja a okresu Banská Štiavnica. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1305.

Tab. 1 základná charakteristika obce	
Kód obce	517071
Názov okresu	Banská Štiavnica
Názov kraja	Banskobystrický
Štatút obce	obec
PŠČ	969 82
Telefónne smerové číslo	45
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1305
Nadmorská výška stredu obce - mesta v m	620
Celková výmera územia obce [m ²]	20 918 920
Hustota obyvateľstva na km ²	7
ŠÚ SR	

Nadmorská výška stredu obce je 620 m.n.m.. Celková výmera katastra obce činí 20,9 mil. m² a priemerná hustota obyvateľstva je 7 na km². Hustotou obyvateľstva sa obec radí k veľmi slabo zaľudneným obciam.

História okolia obce

Počiatky osídlenia tohto banského regiónu podmienili dostupné prírodné zdroje v podobe zlatokovových a polymetalických rúd. Archeológia naznačuje, že tu získavali rudu pre svoje šperky aj tajomní Kelti, ba dokonca najstaršie doklady osídlenia súvisiace s ťažbou rúd sa našli na hradisku na Sitne a pochádzajú z 10. - 8. storočia pred n. l. (neskorá doba bronzová).

O pár storočí neskôr túto rudonosnú zem nazývajú strohé listinné pramene zemou baníkov - "terra banensium" (1156). Archeologické nálezy potvrdia, že od 11. storočia bola lokalita "Staré mesto" na Glanzenbergu osídlená. Nálezy zároveň dokladajú i ďalšie sídliskové premeny - a tieto súvisia s príchodom prisťahovalcov z oblasti Tirolska (na prelome 12. a 13. storočia), ktorí priniesli vedomosti a zručnosti potrebné pre ťažbu a spracovanie vo väčších hĺbkach. Bohatstvo ložísk striebornej rudy mu v tomto období dali pomenovanie Argentinofodina.

Prosperita baní v nasledujúcich storočiach, odrážajúca využitie nových progresívnych metód dolovania a spracúvania drahých kovov (myšlienkové bohatstvo nemeckých prisťahovalcov), sa prejavila aj vo výzore a zahusťovaní osídlenia oblasti.

V rokoch 1442 - 1443 utrpela oblasť škody, spôsobené mocenskými bojmi o uhorský trón a následným zemetrasením. Poškodené boli všetky tunajšie sídla.

Od konca 15. resp. začiatku 16. storočia začína v banskoštiavnickom rudnom revíre napriek značným výnosom baní postupný úpadok banskej výroby. Spôsobil ju nevyriešený problém odčerpávania vôd z baní i pokles cien zlata a drahých kovov na európskych trhoch. Situácia sprevádzaná sociálnymi nepokojmi v celej stredoslovenskej banskej oblasti vyvrcholila vzbúrou 1525 - 1526. Situáciu zhoršila ešte skutočnosť, že v roku 1526 bola uhorská armáda v bitke pri Moháči porazená tureckými vojskami, ktoré začali bojové ťaženie proti nevercom a za zlatom - a v bohatých bankských mestách bolo oboje.

Koncom 19. storočia sú bane vyčerpané a situácia sa znovu opakovala - v dôsledku negatívnych hospodárskych pomerov súvisiacich s vyčerpaním nerastného bohatstva, ako aj likvidáciou vysokého školstva začal všeobecný úpadok oblasti, siahajúci až do dnešných dní. A čo bolo najhoršie, tento krát zmeny postihli aj skladbu obyvateľstva - inteligencia a bohaté meštianstvo postupne mesto opustilo.

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Vymedzenie územia, geografická poloha

Obec Močiar sú súčasťou prírodného celku Štiavnické vrchy. Obec sa rozprestiera v ich severnej časti. Zo severu oblasť hraničí s prírodným celkom Kremnické vrchy, ktoré majú tiež vulkanický pôvod. Z geografického hľadiska sú Štiavnické vrchy orografickým celkom rozprestierajúcim sa medzi strednou časťou a juhozápadným okrajom Slovenského stredohoria. Jeho najväčšia dĺžka od

Slovenskej brány (na JZ) po obec Jalná je zhruba 45 km. Najväčšia šírka v smere Z - V na línii zemepisnej šírky Tekovskej Breznice dosahuje okolo 35 km. Nadmorská výška sa pohybuje od 195 m na nive Hrona v Slovenskej bráne po 1 009 m na vrchole Sitna. Na severe sa zvažujú do úzkej prielomovej doliny Hrona, za ktorou sa nachádzajú Kremnické vrchy. Na severozápade sa dolina Hrona rozširuje do Žiarskej kotliny, do ktorej smeruje viacero dolín Štiavnických vrchov. Ohraničenie pohoria riekou Hron pokračuje aj na západnej strane, kde tvorí hranicu s pohoriami Vtáčnik a Pohronský Inovec. Jediným nížinným susedom Štiavnických vrchov je na juhu sa rozprestierajúca Podunajská nížina, ktorá sa ich dotýka svojou časťou Ipeľská pahorkatina. V okolí Pukanca v západnej časti sa nížina vkladá do pohoria, smerom na východ ďalej pohorie vybieha do nížiny. Východné ohraničenie Štiavnických vrchov tvorí dolina rieky Krupinica, za ktorou sa rozprestiera Krupinská planina. Na východe pohorie hraničí s Pliešovskou kotlinou, ktorú z druhej strany ohraničuje pohorie Javorie.

Geologická stavba, nerastné suroviny

Na povrchu oblasti ležia hlavne štvrtohorné zvetraliny a riečne usadeniny. Súčasný reliéf je od pôvodného sopečného reliéfu značne odlišný. Pôvodné formy silne podľahli procesom zvetrávania a erózie tokov koncom, tret'ohôr (v panóne), keď nastala etapa pomerného pokoja zemskej kôry. Produktom tohto obdobia bol hladko modelovaný zarovnaný reliéf — stredohorské roveň, ktorej zvyšky sa tu v Štiavnických vrchoch nachádzajú i dnes (Sitnianske predhorie, južná vrcholová časť Skaliak, plošinaté chrbty medzi Vysokou a Richňavskými jazerami, nad Pukancom a Rybníkom). Neskôr bol plošinatý reliéf rozrušený, čo bolo podmienené silnými pohybmi zemskej kôry a jej rozlámaním do kryh. Pri formovaní reliéfu zohrala významnú úlohu i odolnosť hornín. Morfológicky sú veľmi výrazné lávové prúdy často so skalnými formami, ktoré kontrastujú s hladko modelovaným reliéfom na pyroklastikách. V dôsledku pestrej mozaiky rôzne odolných sopečných hornín, erózných a denudačných procesov Štiavnické vrchy predstavujú pestrý, horizontálne silne rozčlenený reliéf so striedajúcimi sa horskými rázsochami a chrbtami, poklesnutými brázdami, plytšími a hlbšími dolinami. Nemajú výrazne vyvinutý hlavný chrbát. Morfológicky sa členia na 4 celky a to na Sitniansku vrchovinu s podcelkami Sitnom, Sitnianskym predhorím, Štiavnickou a Prenčovskou brázdou, Skalkou, Hodrušskú hornatinu s Vyhnianskou brázdou, Slovenskou bránou a Breznickým podolím a Kozmálovské vršky.

Sitnianska vrchovina zaberá južnú a centrálnu časť Štiavnických vrchov. Budujú ju prevažne pyroklastiká andezitov a andezity, ktoré vystupujú zo súvrství tufov. Reprezentuje ju niekoľko typov reliéfu nadmorskej výšky 600—700 m. Na málo odolné horniny a poklesové priestory sa viažu znížneniny (brázdy a doliny). Odolné andezity sa vyskytujú v podobe vypreparovaných prúdov (Sitno 1009 m), sopúchov (Kalvária 726 m) a širokých náhorných plošín (Sitnianske predhorie). Na tieto sa viažu i výskyty bralných foriem. Končia sa zvyčajne ostrými hranami a spadajú do dolín strmými svahmi. V tomto celku sa nachádza i najvyšší vrch pohoria — Sitno (1009 m). Východnú časť pohoria predstavuje stredne rezaný celok Skalka. Budujú ho pyroxenické a amibolicko -motitické andezity a ich pyroklastiká, v južnej časti prevažne v tufovom vývoji. Dominuje hladko modelovaný reliéf plošinatých chrbtov nadmorských výšok 650 - 800 m (centrálna a východná časť) rozčlenených dolinami. Východnú a severnú časť predstavujú rázsochové typy reliéfu spadajúce do Štiavnickej a Prenčovskej brázdy a doliny Jasenice. Hodrušská hornatina predstavuje typ stredne a hlboko rezaného rázsochového reliéfu s málo zachovanými zvyškami zarovnaného povrchu (okolie Vyskej a Rieňavských jazier). V južnej časti sú rázsochy krátke a prudko spadajúce z chrbta Priesilu (747 m) a Veľ. Veterníka (757 m) na západ i na východ. V centrálnej a severnej časti je reliéf charakteristický dlhými rázsochovými chrbtami (užšími i širšími) tiahnúcimi sa od centrálneho chrbta (Vysoká, Tanád) a chrbta Štálovej do doliny Hrona a Jasenice. Oddelené sú od seba hlbokými zlomovými dolinami.

Na odolnejšie horniny (žula, andezit, ryolit, diorit, vápenec, kremenec) sa viažu vyvýšeniny a vrcholy (Sobov, Štálová, Kónický vrch a pod.), ako aj bralné formy (Szabóova skala, Demian, Sut') a kamenné moria (Kamenná pri Vyhniach).

Pôdne pomery

Alokácia obce predurčuje jej pôdny kryt. Najrozšírenejším pôdnym typom sú kambizeme, lokálne v malej miere sú zastúpené luvizeme. Kambizeme sú trojhorizontové A-B-C pôdy, vyvinuté zo zvetralín vyvretých, metamorfovaných a vulkanických hornín, prevažne nekarbonátových sedimentov paleogénu a neogénu, lokálne tiež z nespevnených sedimentov, napr. z viatych pieskov.

Ich humusový A-horizont je v nižších polohách plytký a svetlý, s malým obsahom humusu a často aj na zvetralinách granitov sorpčne nasýtený. Ide o tzv. ochrický Ao-horizont. Vo vyšších, klimaticky

extrémnejších nadmorských výškach v ňom narastá obsah surového kyslého humusu a narastá tiež jeho hrúbka, čím sa mení na tzv. umbrický (tmavý, hrubý, sorpčne nenasýtený) Au-horizont. Dominantným diagnostickým horizontom kambizemí je kambický Bv-horizont. Je to metamorfický podpovrchový horizont ktorý vznikol procesom hnednutia (brunifikácie), t.j. oxidického zvetrávania, s fyzikálnou a chemickou premenou prvotných minerálov a tvorbou ílových minerálov, bez ich výraznejšej translokácie. Tento proces dáva horizontu charakteristickú hnedú farbu. Za kambický horizont sa považujú aj iné alterácie pod A-horizontom, napr. zmena farby a štruktúry v dôsledku odvápnenia časti pedonu. Typickým morfológickým znakom kambizemí sú difúzne prechodné horizonty A/B a B/C. Táto vlastnosť si vyžaduje zvýšenú pozornosť najmä pri identifikácii kambizemí nižších polôh ktoré sú celkovo svetlé, s málo kontrastným zafarbením. Kontrastnosť a výraznosť farieb horizontov kambizeme rastie s nadmorskou výškou v dôsledku slabšej mineralizácie a intenzívnejšieho zvetrávania v podmienkach drsnejšej klímy.

Subtypy

Kambizem modálna – KMm:

Kambizem v typickom vývoji bez ďalších diagnostických horizontov, alebo ich náznakov. Typická sekvencia pôdnych horizontov: Ao-A/Bv-Bv-B/C-C, resp.: Au-A/Bv-Bv-B/C-C.

Kambizem kultizemná – Kma:

ako KMm, ale s ornícovým Akp-horizontom nepresahujúcim hĺbku 0,35 m. Typická sekvencia: Akp-Bv-B/C-C.

Kambizem rendzinová – KMv:

ako KMm, sorpčne nasýtená, s alteračnými znakmi v Bv-horizonte (štruktúra, farba) podmienenými prevažne vylúhovaním karbonátov v časti pedonu pod A-horizontom a s karbonátovým C-horizontom. Typická sekvencia: Ao (resp. Au)-A/Bv-Bv-B/C-Cc.

Kambizem pararendzinová – Kmi:

ako KMv, ale s karbonátovo-silikátovým C-horizontom. Typická sekvencia: Ao (resp. Au)-A/Bv-Bv-B/C-Cc.

Kambizem podzolová – Kmp:

ako KMm, ale s kambickým podzolovým Bvs-horizontom, v ktorom sú aj náznaky translokácie seskvioxidov (Fe_2O_3 , Al_2O_3), avšak bez prítomnosti eluviálneho E-horizontu. Typická sekvencia: Aup-A/Bvs-Bvs-B/C-C.

Kambizem andozemná – KMn:

ako KMm, ale s kambickým andickým Bvn-horizontom aspoň v časti B-horizontu. Jeho znakmi sú extrémna ľahkosť a kyprosť (objemová hmotnosť $\leq 0,9 \text{ g.cm}^{-3}$), pričom aj ako B-horizont má vysoký obsah humusu, často aj nad 10%. Typická sekvencia: Aua-A/Bvn-Bvn-B/C-C.

Kambizem luvizemná – KMI:

ako KMm, ale s kambickým luvickým Bvt-horizontom, ktorý má aspoň v časti Bv-horizontu tiež náznaky translokácie koloidov (slabé koloidné povlaky na povrchu agregátov). Typická sekvencia: Ao (resp. Au)-A/Bvt-Bvt-B/C-Cc.

Kambizem pseudoglejová – KMG:

ako KMm, ale s kambickým mramorovaným Bvg-horizontom, ktorý má aspoň v časti B-horizontu náznaky oglejenia pôsobením povrchových vôd (sivá a hrdzavá farba po redukčných a oxidačných procesoch so zastúpením v matrici horizontu v rozsahu 10 – 80 %. Typická sekvencia: Ao (resp. Au)-A/Bvg-Bvg-B/Cg-Cg.

Kambizem glejová – KMG:

ako KMm, ale s nástupom glejového redukčného Gr-horizontu v hĺbke 0,5 – 1 m od povrchu. Ide o horizont s výrazne prevládajúcou sivou (sivomodrou, sivozelenou) farbou v dôsledku redukčných procesov pod vplyvom trvale vysokej hladiny podzemnej vody. Typická sekvencia: Ao (resp. Au)-A/Bv-Bv-B/CGo-CGo až Gr.

Kambizem rubifikovaná – KMr:

ako KMm, ale s vývojom aspoň časti Bv-horizontu z rubifikovaných silikátových substrátov výrazne červenej farby (braunlém, rotlém a pod.). Typická sekvencia: Ao (resp. Au)-A/Bvr-Bvr-B/Cr-Cr.

Ekologická charakteristika

Kambizeme sa produkčne a ekologicky uplatňujú v stredných a vyšších nadmorských výškach. Z ekologického hľadiska sú to pôdy cenné pre svoju nezastupiteľnú schopnosť zadržiavať a akumulovať zrážkové vody a tiež pre svoje filtračné vlastnosti. Vzhľadom na ich výskyt v svahovitých polohách sú často erodované a tým aj ohrozujúce povrchové vodné zdroje. Pri znečistení ťažkými kovmi je predpoklad ich vysokého transportu do pestovaných rastlín (vzhľadom na kyslú reakciu týchto pôd).

Agromická charakteristika

Kambizeme sú stredne úrodné pôdy, vhodné len pre užší sortiment poľnohospodárskych plodín. Vhodné sú najmä na pestovanie jačmeňa a raže ak ide o elúviá, oblasť flyšových pieskovcov, alebo viate piesky Záhorskej nížiny. Na hlbších svahových delúviách a elúviách sa darí lucerne, maku, repke olejnej, cukrovej repe. Kyslé variety hlbších kambizemí vyhovujú zemiakom a konope. Vhodnými plodinami sú aj ľan, šošovica a vika siata. Pšenici a kukurici sa darí len v najteplejších oblastiach ich výskytu, za predpokladu že ide o pôdy dostatočne hlboké (nad 0,6 m) a slabo kamenité.

Hydrologické pomery

Povrchové toky Štiavnických vrchov i blízkych pohorí a kotlín patria k dvom povodiam, a to povodiu Hrona a Ipl'a. Do Hrona odtekajú povrchové toky zo západnej a severnej časti a katastra obce Močiar. Do Ipl'a odtekajú vody z východnej časti (Skalky a Sitnianskej vrchoviny). Rozvodnica medzi týmito dvoma povodiami prebieha od Dobrej Nivy v Pliešovskej kotline cez Banský Studenec, Banskú Štiavnicu, chrbát Tanádu (939 m) a Paradajzu (939 m) smerom na Krížnu (697 m), k Počúvadlianskému jazeru, obciam Počúvadlo a Baďan na Tlstý vrch (547 m).

Toky odvádzajúce vodu do Hrona zvyčajne tečú samostatne - nezlievajú sa, sú pomerne krátke (maximálne 10—18 km), a tým vytvárajú perovitú riečnu sieť. Tvorja ju toky Jasenica, Teplá, Lichnava, Vyhniansky, Hodrušský, Rudniansky a Chváleňský potok. Výnimku tvoria južné toky — Sikenica a Jabložovka, ktoré sa charakteristikou skôr podobajú tokom povodia Ipl'a. Vody z katastrálneho územia obce sú odvádzané do koryta Hrona cez Močiaranskú dolinu.

Toky južných a juhovýchodných svahov, vzhľadom na pomerne nízke sklony územia, ako aj väčšiu vzdialenosť pramenných oblastí od ústia do Ipl'a, mohli eróziou vytvoriť zložitejšiu a vyvinutejšiu zlievajúcu sa vejárovitú riečnu sieť. Predstavujú ich Štiavnica, Klastavský, Belujský potoky a Krupinica s prítokmi. Hlavnými zásobovateľmi povrchových tokov Štiavnických vrchov, podobne ako aj ostatných tokov Slovenska, sú dažďové a snehové zrážky. Najviac vody v tokoch preteká na jar (v marci - apríli) v období topenia snehu. Najmenej koncom leta a začiatkom jesene, keď je málo zrážok a pomerne vysoký výpar. Toky teda nemajú najväčšie prietoky v najdaždivějších obdobiach, pretože v mesiacoch najbohatších na zrážky sú i vysoké teploty vzduchu a veľa vody sa, zo zrážok priamo vyparí, resp. je spotrebované vegetáciou.

Štiavnické vrchy ako pohorie budované výhrevnými, na vodu málo bohatými horninami a pomerne teplým podnebím, sú málo bohaté na povrchovú vodu. Zo zrážok, ktoré tu do roka spadnú, odtečie asi jedna tretina, z južných častí dokonca menej (od 37 % na severe do 18 % na juhu). Preto i špecifický odtok tokov Štiavnických vrchov je nízky (od 4 do 10 l/s/km²).

Klimatické pomery

Klimatické pomery obce sú ovplyvnené reliéfom ako aj blízkou alokáciou pri hlavnej hydrologickej osi oblasti - Hrona. Oblasť patrí do teplej klimatickej oblasti mierne vlhkej s miernou zimou. Ostatné územia sú v mierne teplej oblasti, mierne vlhkej vrchovinej. Najvyššie časti okresu v centre Štiavnických vrchov patria do mierne chladnej oblasti. Na okolitom území všeobecne prevažuje horská klíma mierne teplá alebo mierne chladná. Priemerná ročná teplota je 8,4 °C, bezmrazové obdobie má dĺžku 140 až 160 dní a vo vrcholových častiach pohorí menej ako 120 dní.

Priemerný úhrn zrážok za rok je 853 mm, priemerný úhrn zrážok v zimnom období (X.-III. mesiac) je 417 mm. Priemerný úhrn zrážok vo vegetačnom období (IV.-XI. mesiac) je 436 mm.

Hrúbka snehovej pokrývky je v najnižších polohách maximálne 27 cm v najvyšších polohách trvá vyše 140 dní. Trvanie snehovej pokrývky v nižších polohách je v priemere 101 dní.

Veterné pomery sú podmienené celkovou cirkuláciou vzduchu y miernom pásme a v nižších vrstvách reliéfom. V Štiavnických vrchoch hrá pri prenose vzdušných mäs značnú rolu a usmerňuje prízemné vrstvy prúdenia pozdĺž dolín. Prevládajúci je vietor severného smeru a pomerne často sa vyskytujú juhozápadné, severozápadné a juhový-chodné vetry. Najsilnejšie sú severné vetry a najmenšiu rýchlosť dosahujú východné vetry.

Tieto klimatické pomery, ako aj geologický podklad a expozícia podmienili v nižších, výhrevnejších polohách vývoj hnedých pôd a hnedých nasýtených pôd.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Oblasť je bohatá na výskyt vzácnych rastlinných a živočíšnych druhov. Z cicavcov sa tu vyskytuje jeleň karpatský (*Cervus elaphus*), srnec sitniansky (*Capreolus sitnensis*), ktorý žije v Sitnianskej rezervácii. V nepatrnej miere sa nachádza daniel (*Cervus dama*) a muflón (*Ovis musimon*). Ďalej sa tu nachádza diviak (*Sciurus vulgaris*). Zo šeliem sa vyskytuje divá mačka (*Felis silvestris*), líška

(*Vulpes vulpes*), jazvec (*Meles meles*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*Martes foina*), tchor (*Putorius putorius*), lasica (*Mustella novalis*). Drobné cicavce: jež (*Erinaceus europeus*), krt (*Talpa europaea*), plchovité (*Myoxidae*), myšovitité (*Musidae*) a netopierovitité (*Vespertilionidae*). Plazy zastupujú: jašterica (*Lacertidae*), jašterica múrová (*Lacerta muralis*), slepúch obyčajný (*Enguis fragillis*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*).

Vtáky: jastrab (*Acipiter gentilis*), krahulec (*Acipiter nisus*), kaňa lesná (*Buteo buteo*), jariabok (*Tetrao bonasia*), kukučka (*Cuculus canorus*), dudok (*Upupa epops*), d'atľovitité (*Picidae*), drozdovitité (*Turdidae*), ako aj mnoho spevavého vtáctva. Vodné vtáky sa tu málo vyskytujú, hoci sa v okolí nachádzajú početné jazerá. Príčinou toho je veľa turistický ruch.

Tunajšia vegetácia má ráz submontánnej flóry s teplomilnými i horskými prvkami, ktoré sa navzájom prelínajú, alebo striedajú v závislosti od ekologických podmienok stanovišťa. Základným typom spoločenstva na nelesných plochách územia je asociácia *Festucetum pseudodalmaticae*. Z floristického hľadiska je územie jedinečným študijným objektom na sledovanie šírenia jednotlivých druhov rastlín, prípadne aj ich hraníc rozšírenia.

Z druhov, uplatňujúcich sa vysokou stálosťou v spomínanom spoločenstve, je potrebné spomenúť nátržník biely (*Potentilla alba*), d'atelinu alpskú (*Trifolium alpestre*), d'atelinu horskú (*Trifolium montanum*), betoniku lekársku (*Betonica officinalis*) deväťorník vajcovitý (*Helianthemum ovatum*), kostravu padalmátsku (*Festuca pseudodalmatica*), smlz trstovníkovitý (*Callamaagrostis arundinacea*), čiernohlávk veľkokvetý (*Prunella grandiflora*) a ďalšie. Sprievodnými druhmi spoločenstva i zárastov týchto lúčnych priestorov sú napr. pakost krvavý (*Geranium sanguineum*), krasovlas bezbyľový (*Carlina acaulis*), oman mečolistý (*Inula ensifolia*), oman srstnatý (*Inula hirta*), šalvia lúčna (*Salvia pratensis*), lipkavec syridlový (*Galium verum*), jagavka konáristá (*Anthericum ramosum*), zvonček broskyňolistý (*Campanula persicifolia*) a iné. Sú to výrazne teplomilné druhy, ktoré sa na južnej strane dostali až na vrchol Sitna.

Z význačných horských elementov sú pre túto oblasť typické druhy valeriana trojená (*Valeriana tripteris*), udatník lesný (*Aruncus silvestris*), pižmovka mošusová (*Adoxa moschatelina*), čarovník alpský (*Cicua alpina*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), ľalia zlatohlavá (*Lilium martagon*) a iné.

Azda najvýznamnejšia flóra sa nachádza na skalnatých lokalitách. Sú tu druhy, ako napr. skalnica horská karpatská (*Sempervivum montanum* subsp. *carpaticum*) a kurička chlpatá kričkovitá (*Minuartia hirsuta* subsp. *frutescens*). Z ďalších druhov skalnej flóry tu rastie skalnica južná (*Sempervivum marmoreum*), cesnak žltý a horský (*Allium flavum*, *A. montanum*), sezel sivý (*Seseli elatum*), lomikameň metlinatý (*Saxifraga paniculata*), žerušovičník priesočný (*Cardaminopsis arenosa*), slezník severný (*Asplenium septentrionale*), rozchodník prudký (*Sedum acre*) a iné.

Územie bolo už v minulosti známe výskytom väčšieho množstva ruží. Na tomto relatívne malom území zozbieral a pôvodne popísal asi 300 ich foriem.

Z významnejších druhov tu rastie ruža galská (*Rosa gallica*), r. ostnatá (*R. andegavensis*), r. Gizelina (*R. gizellae*), r. sivá (*R. glauca*), r. hranská (*R. granensis*), r. Kmet'ova (*R. kmetiana*), r. ovisnutá (*R. pendulina*), r. bedrovníkovitá (*R. pimpinellifolia*) a ďalšie.

Vyskytuje sa tu aj väčší počet chránených druhov rastlín. V posledných rokoch bol potvrdený výskyt ponikleca veľkokvetého (*Pulsatilla grandis*), ľalie zlatohlavej (*Lilium martagon*), kosatca trávolistého (*Iris graminea*), drieňa obyčajného (*Cornus mas*), chvostíka jedľovitého (*Huperzia selago*), vemenníka dvojlistého (*Platanthera bifolia*) a zvonovca ľaliolistého (*Adenophora liliifolia*).

Výskytom veľkého počtu vzácných a ohrozených druhov rastlín možno oblasť považovať za jedinečnú lokalitu ich genetického fondu. Starostlivosť o toto územie sa riadi osobitným režimom ochrany.

2.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Zásobovanie pitnou vodou

Obyvatelia obce Močiar sú zásobovaní vodou z vlastných vodovodov, ktoré si vybudovali svojpomocne a tiež z verejného vodovodu, ktorý je v správe Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, odštiepný závod Žiar nad Hronom. Zdrojom pitnej vody pre vodovod v obci je prameň Žleb. Výdatnosť prameňa je v priemere 1 l/s.. Domácnosti sú zásobované z vodojemu o objeme 50 m³. Vodovodné rozvody sú budované prostredníctvom PVC rúr ako aj liatinových rúr. Celkové pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je v obci 100 %.

Likvidácia odpadových vôd

V obci nie je vybudovaná splašková kanalizačná sieť ani čistička odpadových vôd. Dažďové vody sú odvádzané prostredníctvom dažďovej kanalizácie. Odpadové vody z dažďovej kanalizácie sú vyústené do miestneho vodného toku. Do budúcnosti obec plánuje výstavbu **splaškovej kanalizačnej siete** s vlastnou čističkou odpadových vôd. ČOV bude dvojstupňová - mechanicko biologická, kde mechanickú časť budú tvoriť časti na hrubé predčistenie, jemné hrablice, lapač piesku, lapač plávajúcich nečistôt. Biologický stupeň bude tvoriť aktivačná nádrž a dosadzovacia nádrž v monoblokovom objekte s príslušným zariadením a vybavením recirkulácie kalu. Kalové hospodárstvo bude riešené pre zachytenie a zahustenie prebytočného kalu s odvozom z ČOV v tekutom stave s možnosťou odvodnenia na kalových poliach.

Zásobovanie plynom

Obec v súčasnosti nie je napojený na rozvodnú sieť plynu. Najbližší plynovod vedie 5 km východným smerom. Ide o strednotlakový rozvod s menovitým tlakom a priemerom potrubia 200 – 25 bar. Plynifikácia obce prichádza do úvahy buď v smere od obce Banská Belá, prípadne pozdĺž lesnej cesty vedúcej popri Bystrinnom potoku.

Energetika a energetické zariadenie

Zásobovanie elektrickou energiou je riešené vzdušnými vedeniami (22 kV, resp. 110 kV). Územím prechádza 1 hlavná trasa vzdušného vedenia. 22 kV vedenie má stanovené ochranné pásmo 10 m od krajného vodiča na každú stranu, 110 kV vedenia 15 m od krajného vodiča na každú stranu. V ochranných pásmach, v úsekoch, ktoré prechádzajú zalesnenými plochami, sú porasty vysokej zelene odstraňované.

Obec je elektrickou energiou zásobovaná z prevodovej transformátorovej stanice 110/22 kV v Banskej Štiavnici. Sekundárny rozvod NN je vybudovaný ako vzdušná sekundárna sieť NN na drevených a betónových stĺpoch.

Celkový počet trafostaníc je 2, jedna slúži pre potreby poľnohospodárskeho družstva (hospodárskeho dvora) a druhá pre obytnú zónu.

Miestny rozhlas

V súčasnom stave má obec Močiar vybudovanú sieť miestneho rozhlasu. Prevádzka je zaistená cez rozhlasovú ústredňu v budove obecného úradu. Rozvod je vybudovaný dvojdrôtovým vzdušným nadzemným vedením po stĺpových stožiaroch. Na určených stožiaroch sú zabudované reproduktory pre potrebné pokrytie ozvučenia obce.

Spoje

Po telekomunikačnej stránke prislúcha obec Močiar do primárnej oblasti Zvolen s digitálnou telefónnou ústredňou HOST Zvolen. Z kábla prístupovej siete sú prevedené účastnícke rozvody miestnej telefónnej siete (MTS). Telefónne rozvody (MTS) sú papršlekovite rozvetvené do riešeného územia obce a to vzdušnými rozvodmi metalickými káblami na drevených podperných bodoch do jednotlivých účastníckych rozvádzačov (ÚR). Časť miestnej telefónnej siete je zakáblovaná metalickými káblami vedenými popri hlavných prístupových komunikáciách. Obyvatelia majú celkom k dispozícii 20 bytových prípojk.

Rozvojové ciele stanovené telekomunikačným projektom kladú dôraz na digitalizáciu ústrední. V súčasnosti obec digitálnou ústredňou disponuje, čo predstavuje z hľadiska rozvoja IS značný pokrok. Digitálna ústredňa, spolu s optickou kabelážou umožní ďalší rozvoj obce po informačno-komunikačnej stránke. Týmto sú vytvorené predpoklady pre splnenie strategických cieľov ST (optika bližšie k zákazníkovi, vyššia kvalita a sortiment služieb, vytvorenie predpokladov pre poskytovanie multimediálnych služieb). Poskytovanie náročnejších služieb, ako je DSL a dátová komunikácia si vyžaduje budovanie kruhovej typológie, čím sa zabezpečí vyššia spoľahlivosť pripojenia vzdialených jednotiek ku svojim „materským“ radiacim ústredniám (HOST Zvolen).

Rozvoj mobilnej telekomunikačnej siete zabezpečujú v súčasnosti dvaja operátori a to Orange Slovensko, a.s. Bratislava a spoločnosť T-mobile. Tieto spoločnosti majú po území Slovenska rozmiestnené svoje základňové, prenosové a centrálné stanice podľa vlastných navrhnutých koncepcií rozvoja týchto spoločností, za pomoci ktorých zabezpečujú pre svojich užívateľov pokrytie signálom GSM v pásme 900 a 1800 MHz. Územie obce Močiar je pokryté signálom GSM obidvoch

prevádzkovateľov tejto mobilnej siete prostredníctvom prenosových staníc. Pokrytie je nedostatočné a pohybuje sa na úrovni zhruba 30 %.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom je decentralizované do malých domových a individuálnych kotolní, časť bytov je vykurovaná pecami. V súčasnosti sa na vykurovanie bytových objektov využívajú zo 100 % pevné palivá.

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach. Do budúcnosti sa odporúča budovať verejné osvetlenie výbojkovými sodíkovými svietidlami, ktoré budú upevnené na bezpäťových osvetľovacích stožiaroch.

2.4 DOPRAVA

Dopravne je obec prístupná, najmä v hlavnom smere sever – juh po ceste III. triedy. Uvedená cestná komunikácia v **obci končí**. Nevyhnutná je výstavba asfaltovej cesty, ktorá by prepojila obec s hlavnou dopravnou tepnou regiónu – **cestou I. triedy diaľničného typu – E 571, ako aj železničnou traťou č. 150, ktoré prepájajú región s hlavným mestom Slovenskej republiky**. Uvedené dopravné komunikácie sú významné hlavne z **hľadiska cestovného ruchu**. Letecké spojenie okres nemá, najbližšie medzinárodné letisko sa nachádza pri obci Sliač.

Cestná doprava

Cestná sieť v okolí obce je, podľa charakteru, delená na štátne cesty a miestne komunikácie ktoré obhospodaruje a spravuje obecný úrad Močiar. Štátne cesty sú podľa správneho členenia rozdelené na I., II., III. triedy.

Celková dĺžka miestnych komunikácií v obci je cca. 0,5 km. Podľa finančných možností bude obec postupne rekoštruovať asfaltové povrchy. Významným z hľadiska ďalšieho rozvoja obce bude dostavba cestnej komunikácie prepájajúcej obec Močiar s obcou Jalná. Uvedený úsek má dĺžku približne 6 km.

Najbližšia obec vo južnom smere je Podhorie, od obce je vzdialená 6 km po ceste III. triedy. Smerom na sever je najbližšou obcou Jalná.

Prímestská doprava

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami, smerom na mesto **Banská Štiavnica**, denne celkovo cca. 3 krát v pracovných dňoch a v dňoch pracovného pokoja nepremáva. Prvý autobus odchádza z obce v **pracovných dňoch** po 4 hodine a posledný o cca. po 15 hodine. Uvedenú frekvenciu autobusového spojenia možno považovať za nedostatočnú, ale vzhľadom na počet obyvateľov nie je možné predpokladať zhustenie spojov.

Železničná doprava

Keďže intravilánom obce železničná trať neprechádza, obyvatelia majú možnosť využiť vlakové spojenie jedine cez susednú obec Banskú Belú.

Letecká doprava

Najbližším letiskom je letisko Sliač. Medzinárodné letisko Sliač, známe aj pod historickým názvom z druhej svetovej vojny, „Tri Duby“ sa nachádza v ideálnej polohe na území Stredného Slovenska, priamo v strede medzi dvomi metropolitnými mestami regiónu, Zvolen a Banská Bystrica. Letisko dotvára komplex dopravnej infraštruktúry Stredoslovenského regiónu.

V roku 1991 letisko splnilo podmienky pre udelenie štatútu medzinárodného letiska. Týmto výrazným medzníkom bolo Stredoslovenskému regiónu umožnené priame spojenie so zahraničím a tým aj zväčšenie jeho dynamiky všestranného rozvoja a rastu.

Na základe technických parametrov a vybavenia je letisko zaradené podľa ANEXU 14 ICAO do kategórie 4D, čo znamená že ho môžu využívať takmer všetky typy lietadiel používané v civilnom letectve. Letisko je možné využívať pre presné prístrojové priblíženie podľa I. kategórie ICAO, čo

umožňuje prevádzku na letisku v zhoršených meteorologických podmienkach bez viditeľnosti zeme a taktiež v noci. Neodmysliteľnou funkciou letiska v regióne je podpora rozvoja cestovného ruchu. V letných mesiacoch je to možnosť využívať letisko pre odlety turistov do prímorských letovísk a v zime dovoz zahraničných turistov do okolitých zimných športových stredísk.

Orientácia rozvoja letiska Sliač a služieb spojených s jeho prevádzkou bude v budúcnosti sledovať požiadavky regiónu pre udržanie a rozvíjanie komplexnej dopravnej infraštruktúry. Ako hlavným poslaním letiska vo vzťahu k regiónu v budúcnosti, bude naďalej prispievať k rozvoju ekonomiky, turistiky, kúpeľníctva a ostatných aktivít spojených so všeobecným rozvojom Stredoslovenského regiónu. Všetky aktivity letiska budú vykonávané s rešpektovaním environmentálnych požiadaviek prostredia v ktorom sa letisko nachádza.

2.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Priemysel, energetika, doprava a ťažba nerastných surovín, majú okrem hospodárskeho významu značne negatívny vplyv na krajinnoprirodné prostredie v katastrálnom území obce a jej blízkom okolí. Obec leží na území CHKO Štiavnické vrchy, ktoré sa vyznačujú väčšou alebo menšou variabilitou prírodných a antropogénnych javov, čo závisí od ich geologických, geomorfologických a iných pomerov. CHKO charakterizuje značná pestrosť prírodných hodnôt, ale aj rôznorodé spôsoby ich hospodárskeho využitia. Prítomnosť CHKO a potreba zvýšenej ochrany územia ovplyvňuje zákonite aj spoločensko-hospodársku činnosť v obci Močiar, ktorá sa prejavuje hlavne v možnosti zakladania len ekologicky nezávadných prevádzok a obmedzených možnostiach hospodárskeho využívania okolitých lesných porastov, vodných tokov a okolitej pôdy.

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 309/1991 Zb. o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami v znení neskorších predpisov. Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Právna úprava ochrany ovzdušia platná do 31. augusta 2002 bola založená predovšetkým na emisnom princípe, tzn. upravovala správanie prevádzkovateľov zdrojov znečisťovania ovzdušia obmedzovaním vnášania znečisťujúcich látok do ovzdušia. Kvalita ovzdušia bola síce určená imisnými limitmi, ale neboli prioritnými z pohľadu riadenia ochrany ovzdušia. Obdobná prax bola aj v iných štátoch Európy.

Európska únia prijatím Rámcovej smernice Rady 96/62/EC o hodnotení a riadení kvality ovzdušia a nadväzujúcich dcérskych smerníc:

- smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/30/EC, týkajúcej sa limitných hodnôt oxidu siričitého, oxidu dusičitého a oxidov dusíka, hmotných častíc a olova vo vonkajšom ovzduší,
- smernice 2000/69/EC, týkajúcej sa limitných hodnôt benzénu a oxidu uhoľnatého vo vonkajšom ovzduší
- smernice 2002/3/EC, týkajúcej sa ozónu v ovzduší

zaväzuje členské štáty, aby vytvorili podmienky a realizovali opatrenia, ktoré zabezpečia, že kvalita ovzdušia sa udrží tam, kde je dobrá a v ostatných prípadoch sa zlepší (článok 1 Rámcovej smernice). V ochrane ovzdušia je tak kladený v prvom rade dôraz na dosiahnutie takej kvality ovzdušia, ktorá

na základe súčasných vedeckých poznatkov neohrozí zdravie ľudí a ani životné prostredie. Slovenská republika prebrala celú európsku legislatívu aj v tejto oblasti.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne krajský úrad, samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Nasledujúca tabuľka prezentuje príjmy a výdavky obce so zabezpečením odvozu a likvidácie komunálneho odpadu.

Tab. 2 Výdavky na zabezpečenie kultúry v obci od roku 2001 do 2005 (v tis.).					
Ukazovateľ/Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Príjmy	32	32	28	26	25
Výdavky	32	32	28	26	25
OcÚ Močiar					

V sledovanom období bol vývoj príjmov a výdavkov z odvozu a likvidácie komunálneho odpadu rovnomerný. Od roku 2001 do roku 2005 bol zaznamenaný mierny pokles v oblasti príjmov aj výdavkov. Počas celého obdobia bolo hospodárenie v uvedenej položke vyrovnané.

Obec v súčasnosti uskutočňuje separovaný zber. Obec započala separáciu TKO v roku 2004, kedy bolo odseparovaného 10 ton recyklovateľného odpadu. Odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje firma ENZO Veronika z Bánoviec nad Bebravou a Technické služby mesta Bánovce nad Bebravou.

Tab. 3 Objem vyprodukovaných odpadov v obci Močiar od 2001 do 2005 (v tonách)					
Ukazovateľ/Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Komunálny odpad	30	31	30	20	20
Separovaný odpad	0	0	0	10	15
OcÚ Močiar					

Do budúcnosti plánuje obec zabezpečiť rozšírenie separácie komunálneho odpadu, čo by pozitívne vplývalo na znižovanie zaťaženia obecného rozpočtu, ako aj životné prostredie.

Lesné hospodárstvo

Tunajšie lesy a lesné hospodárstvo predstavujú pre obec nielen veľký hospodársky potenciál, ale sú aj významným krajinnoeekologickým faktorom. Plnia takisto aj početné mimoprodukčné funkcie: vodohospodársku, antieróznú, podochrannú, rekreačnú, sociálno-zdravotnú, estetickú a ďalšie. V dôsledku veľkej geografickej rôznorodosti tunajšej krajiny, na relatívne malom území nachádzame širokú škálu lesných vegetačných stupňov a v rámci nich pestrú paletu lesných typov. Tunajšie lesy sú v súčasnosti ohrozované dvoma vážnymi problémami: rozsiahlym odlesňovaním a narušovaním kvality a stability lesov. Druhý problém sa týka hlavne zhoršenia zdravotného stavu lesov v dôsledku znečistenia ovzdušia, ako aj globálnych zmien klímy. Negatívny vplyv na stav tunajších lesov má aj ich nevhodné alebo neekologické obhospodarovanie.

To má negatívny dôsledok na biodiverzitu, prejavuje sa zánikom, resp. rozpadom ekosystémov, zvyšovaním počtu vyhynutých a kriticky ohrozených druhov ako aj znižovaním genetickej rôznorodosti.

Sprievodnými javmi sú zvyšovanie plochy pôdy postihnutej eróziou, nežiadúce výkyvy v hydrologických pomeroch a lokálne klimatické zmeny. Relatívne zachovalé lesné ekosystémy Štiavnických vrchov s výskytom xerothermných biotopov spolu s hypsometrickým členením územia vytvárajú na tunajšom území zoskupenia biotopov, ktoré sú celoeurópskym unikátom. Sformovali sa tu spoločenstvá rastlín a živočíchov, z ktorých mnohé možno považovať za refúgium pôvodnej karpatskej flóry a fauny.

Významným problémom je aj enviromentálny dopad hospodárskej činnosti. Podobne ako vo všetkých oblastiach Slovenska, aj tu sa prejavuje jej negatívny vplyv. Vysoké hodnoty oxidu siričitého spôsobujú nadmernú kyslosť dažďovej vody s negatívnym vplyvom hlavne na spoločenstvá ihličnatých lesov. Kyslé dažde spolu s pôsobením biologických škodcov spôsobujú vysychanie lesného porastu. Ten následne nemôže plniť svoju akumulačnú funkciu a spolu so zvyšujúcimi sa

emisiami oxidu dusíka pôsobí na znižovanie objemu zrážok. Zmena klímy a uvedený proces má negatívny vplyv na tunajší ekosystém, ktorý hlavne v prípade rastlinstva pomaly mení svoju štruktúru a prirodzenú biodiverzitu. Územie bolo v minulosti intenzívne odlesňované, čím došlo k ústupu lesa, vzniku holín a prirodzenej sukcesii drevín. Na odlesnených svahoch dochádzalo k erózii a k splavovaniu zeminy, čo malo vplyv aj na krasové procesy. V týchto podmienkach sa uplatnili len málo náročné dreviny a kroviny, ktoré sú dnes prevládajúcimi druhmi. Z uvedeného dôvodu sú súčasné zalesňovacie postupy náročné a veľmi dôležitou otázkou je zodpovedajúci výber drevín.

Pôda

Rozsah pôdneho fondu je obmedzený, a práve preto musí byť v plnom rozsahu racionálne využívaný. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. Z hľadiska druhu prevažujú v katastri obce nepoľnohospodárske druhy pôd. Poľnohospodársky pôdu využívajú jedine individuálni vlastníci pôdy pre osobné účely. Väčšiu časť katastra zaberajú lesné pôdy.

Z hľadiska obsahu rizikových prvkov je kontaminácia tunajších pôd veľmi variabilná. V horských oblastiach Štiavnických vrchov sú v okolí zrudnení a impregnácií hornín so zvýšeným obsahom stopových prvkov veľmi časté prirodzené geochemické anomálie endogénneho pôvodu. Všetky stopové prvky považované za rizikové (As, Cd, Pb, Hg, Zn, Ni, Cu, Cr, Co, Se) sú totiž nielen prvkami zastúpenými v rôznych typoch emisií, ale zároveň sú aj prvkami, ktoré sa v rôznych asociáciách nachádzajú v jednotlivých typoch zrudnení a mineralizácie.

Z rizikových prvkov kontaminácie pôdy sa tu najviac vyskytuje Cd, menej Pb v kategórii A a len ojedinele prekračujú limit kategórie B, Cr, Ni, Co sa v nadlimitných obsahoch kategórie A vyskytujú len na veľmi malých plochách. Prvky Cu, Hg, Zn, As, F sa v nadlimitných obsahoch vyskytujú síce na pomerne malých plochách, ale výrazne prekračujú limity kategórií B až C (Žiar nad Hronom, Žarnovica, ...). Obsah Se je veľmi nízky, ale aj rozdiely v malom obsahu tohto prvku sú významné z hľadiska ľudského zdravia i zdravia hospodárskych zvierat.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone NR SR č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) s účinnosťou od 1. júna 2002. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Kataster obce so svojimi vodnými tokmi prislúcha k povodiu Hrona. Rieka Hron je od katastra vzdialená len cca. 5 km. Kvalita vody na toku Hron a na jeho prítokoch je ovplyvňovaná vypúšťaným znečistením z bodových zdrojov znečistenia, ako aj plošným znečistením. Medzi najvýznamnejšie priemyselné zdroje odpadových vôd patria: Biotika Slovenská Ľupča, SNP Žiar nad Hronom a Izomat Nová Baňa (na toku Hron), ZLH, a.s. Sabinov, prevádzka Hronec (na prítoku Čierny Hron), SHP Harmanec (na prítoku Bystrica), Bučina Zvolen (na prítoku Zolná), Slovnaft Benzinol, a.s. OZ Stožok (na prítoku Slatina). Z hľadiska množstva vypúšťania komunálnych odpadových vôd sú významné mestá a obce ako Brezno, Podbrezová, Slovenská Ľupča, Banská Bystrica, Sliač, Zvolen, Detva, Kremnica a Žiar nad Hronom.

Kvalita vody v skupine ukazovateľov kyslíkového režimu (A) je zaradená do III. triedy, nastalo zhoršenie o jednu triedu. III. triede kvality zodpovedajú hodnoty ChSKCr s charakteristickou hodnotou 28,33 mg.l-1. Druhou triedou boli vyhodnotené ukazovatele ChSKMn a BSK5

V skupine základných fyzikálno-chemických ukazovateľov (B) namerané hodnoty celkového Mn (c90 = 0,17 mg.l-1) zaraďujú kvalitu vody do III. triedy. Obsahom chloridov, síranov, vápnika a horčíka vyhovuje kvalita vody I. triede. Ukazovatele teplota vody, pH, rozpustené látky, merná vodivosť a celkové železo dosiahli II. triedu kvality.

Kvalita vody v skupine nutrientov (C) bola v mieste odberu Hron - Kamenica zaradená do IV. triedy kvality. Nepriaznivé zatriedenie spôsobili koncentrácie fosforečnanového fosforu (c90 = 0,238 mg.l-1) a celkového fosforu (c90 = 0,400 mg.l-1). Hodnoty amoniakálneho, organického a celkového dusíka boli vyhodnotené do II. triedy kvality a dusičnanový dusík s c90 = 3,478 mg.l-1 do III. triedy kvality.

V skupine biologických ukazovateľov (D) namerané hodnoty sapróbného indexu biosestónu, sapróbného indexu makrozoobentosu a chlorofylu „a“ zodpovedajú III. triede kvality vody.

Zo skupiny mikrobiologických ukazovateľov (E) počet koliformných baktérií a termotolerantných koliformných baktérií zodpovedá IV. triede kvality. Hodnoty fekálnych streptokokov dosahovali III. triedu kvality.

V skupine mikropolutantov (F) bola kvalita vody zaradená do IV. triedy kvality. Koncentrácie hliníka s maximom 499,0 µg.l⁻¹ boli triedu určujúcim ukazovateľom. Ďalšie sledované anorganické mikropolutanty ako sú As, Hg a Zn dosiahli II. triedu kvality a Cr celkový, Cd, Cu, Ni a Pb I. triedu kvality. Z organických mikropolutantov skupiny F hodnoty chlórbenzénu spôsobili II. triedu kvality. Z neklasifikovaných ukazovateľov, koncentrácie adsorbovatelných organicky viazaných halogénov (AOX) dosahovali hodnoty c90 97,0 µg.l⁻¹, čo prekračuje cieľovú hodnotu požiadaviek na kvalitu povrchovej vody podľa Nariadenia vlády č. 296/2005 Z. z. Ostatné sledované organické mikropolutanty dosahovali koncentrácie pod medzou stanovenia. Namerané hodnoty ukazovateľov rádioaktivity (H) vyhovujú kvalite vody v I. triede.

Zásobovanie pitnou vodou

V zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení je obec zodpovedná za zásobovanie obce pitnou vodou a zodpovedá za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce. Vodovod, na ktorý je obec napojená, sa nachádza v správe Východoslovenských vodární a kanalizácií, a.s..

Oblasť je významnou z hľadiska prirodzenej akumulácie podzemných vôd, ktoré sa využívajú ako pitná voda. Keďže sa v dôsledku prírodných daností dostávajú povrchové znečistenia do týchto vôd bez dostatočnej filtrácie, ich kvalita priamo závisí od vhodného spôsobu ľudskej činnosti. V prvom rade ide o poľnohospodárstvo a s ním spojenú chemizáciu. Nesprávnymi postupmi a nakladaním s priemyselnými hnojivami a a skládkami domového odpadu, ale i škodlivými zásahmi jednotlivcov, sa kvalita podzemných vôd znižuje.

Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je 100 %. Pitná voda pre obec je zabezpečená z prameňa Žleb.

2.6 OBYVATEĽSTVO

Oblasť ľudských zdrojov je zameraná na rozvoj, vzdelanosti, zamestnanosti a trhu práce. Oblasť identifikované na lokálnej úrovni sú relevantné s Národným plánom zamestnanosti.

Z hľadiska vierovyznania je obec prakticky homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlási k rímsko-katolíckemu vierovyznaniu.

Tab. 4 Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SĽDB 1991	SODB 2001
Rímskokatolícke %	94,82	97,45
Evanjelické %	0,52	0
Gréckokatolícke %	0	0
Pravoslávne %	0	0
Čs. Husitské %	0	0
Bez vyznania %	4,66	0
Ostatné %	0	0
Nezistené %	0	2,55
SÚ SR		

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa všetci obyvatelia hlásia k Slovenskej národnosti..

Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. Uvedený vývoj je charakteristický aj pre obec Močiar. V súčasnosti žije v obci 158 obyvateľov.

Tab. 5 Počet obyvateľov v obci od roku 2001 do roku 2005 (počet osôb)

Ukazovateľ/Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Počet obyvateľov	152	152	153	151	158
OcÚ Močiar					

Celkový počet obyvateľov vykazuje v sledovanom období mierne rastúci trend. Za sledované 5 ročné obdobie v priemere vzrástol počet obyvateľov o 3,9 %. Priemerný koeficient rastu dosiahol hodnotu 1,0096, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,96 %. Predpokladaný vývoj do budúcnosti prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 6 Predpokladaný počet obyvateľov v obci do roku 2010 (počet osôb)					
Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Počet obyvateľov	160	162	165	166	168
OcÚ Močiar					

V prípade, že sa zachová doterajší trend vývoja, počet obyvateľov by sa mal v sledovanom období vyvíjať rovnomerne v smere nárastu počtu. Aj keď prognóza predpokladá určité zrýchlenie nárastu, nebude mať významnejší pozitívny vplyv na vývoj populačnej krivky. Štruktúru obyvateľov podľa pohlavia prezentuje nasledujúca tabuľka. Z hľadiska pohlavia, permanentne mierne presahuje počet žien počet mužov. Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený úbytok obyvateľstva v obci.

Tab. 7 Prirodzený úbytok obyvateľstva v obci (osoby)					
Ukazovateľ/Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Úbytok	-2	-1	1	0	2
OcÚ Močiar					

Vývoj ukazovateľa prirodzeného prírastku obyvateľstva v obci v sledovanom období vykazuje mierne negatívny trend. Počet zomrelých v obci prekračuje počet živonarodených obyvateľov v roku 2001, 2002. V roku 2003 a 2005 sa prirodzený prírastok prevýšil úbytok obyvateľstva. Vyrovnané saldo prirodzených demografických tendencií bolo zaznamenané v roku 2004.

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje vcelku rovnomerný vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok rovnako ako v prípade prirodzeného úbytku negatívny trend.

Tab. 8 Migračný prírastok / úbytok obyvateľov (osoby)					
Ukazovateľ/Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Migračný prírastok	-2	5	1	-2	4
OcÚ Močiar					

Najväčší migračný úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2001 a 2004. V uvedenom roku klesol počet obyvateľov v dôsledku migračných tendencií o 2. V priemere v sledovanom období obec zaznamenala aktívne saldo migračných tendencií. Najviac obyvateľov bolo prisťahovaných v roku 2002 a v roku 2004. V roku 2002 sa do obce prisťahovalo 5 obyvateľov a v roku 2005 štyria obyvatelia. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku obyvateľstva v obci, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku.

Tab. 9 Celkový prírastok / úbytok obyvateľov (osoby) v obci.					
Ukazovateľ/Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Celkový prírastok	-5	0	1	-2	6
OcÚ Močiar					

Ako prezentuje tabuľka, až na rok 2001 a 2004, dochádzalo v obci v sledovanom období len k prírastku obyvateľstva.

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka prezentuje aktuálnu vekovú štruktúru obyvateľov v rokoch 2001 až 2005. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predprodukčnom veku. Uvedený trend možno z pohľadu jej ďalšieho sociálno-hospodárskeho rozvoja považovať za relatívne pozitívny. Počas sledovaného obdobia ostáva počet obyvateľov prakticky nezmenený s miernym poklesom v roku 2004. V sledovanom období klesol počet obyvateľov len v poproduktívnom veku, ale len o viac ako 2 %.

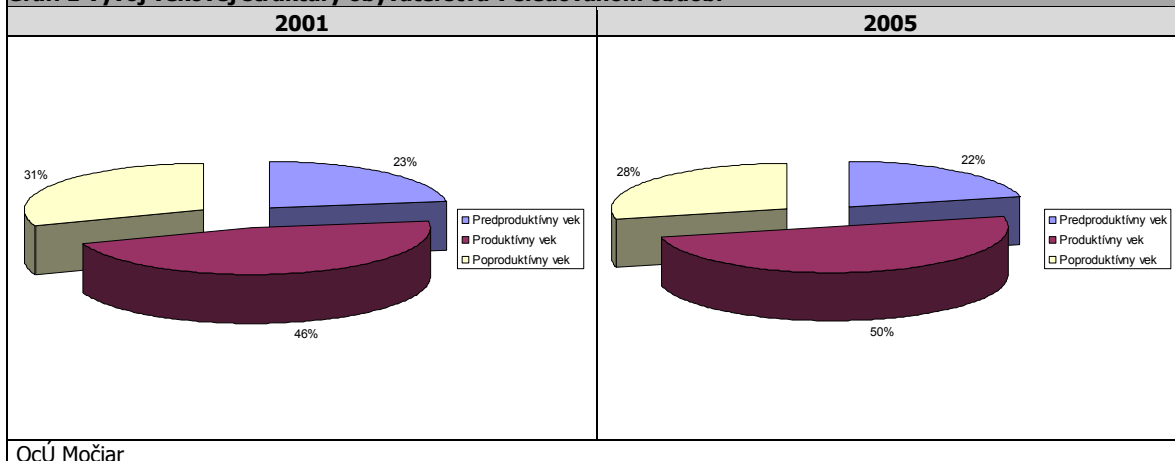
Tab. 10 Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

Ukazovateľ / Rok	Predproduktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek
2001	34	70	46
2002	34	69	49
2003	34	70	49
2004	30	75	45
2005	34	79	45

OcÚ Močiar

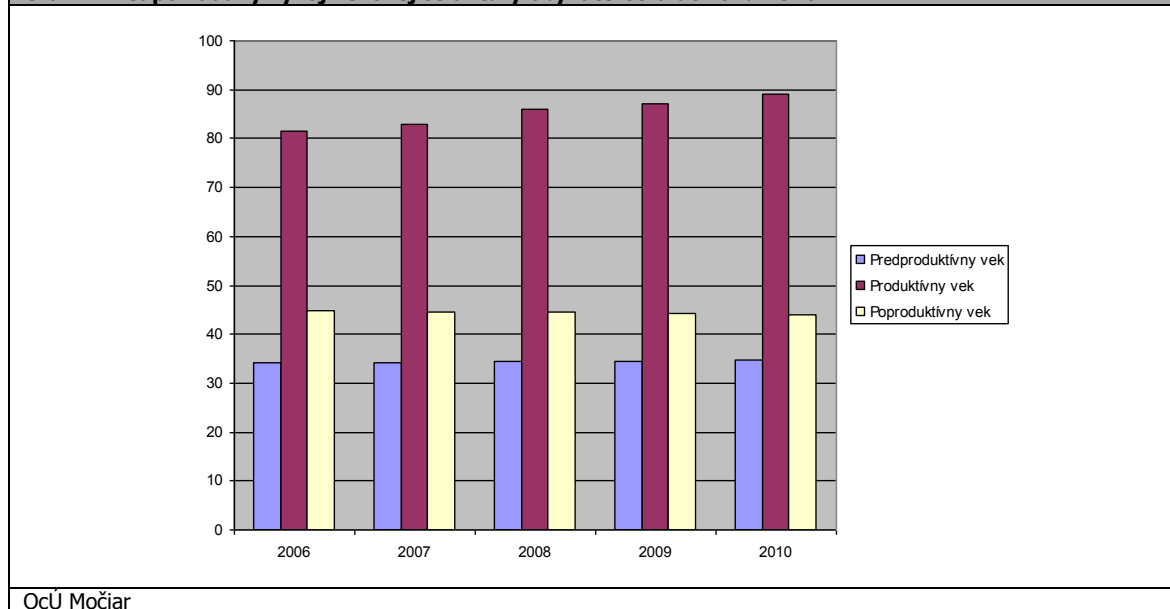
Legenda: predproduktívny (0 – 14), produktívny (15 – 59m/54ž), poproduktívny (60+m/55ž). Index starnutia – pomer poproduktívnej zložky obyvateľstva k predproduktívnej

Graf. 1 Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 5 rokov došlo vo vekových skupinách k výrazným zmenám. V absolútnych číslach došlo k miernemu poklesu obyvateľov v poproduktívnom veku. Z hľadiska budúceho vývoja obce uvedený vývoj pozitívny, bez tendencií k stárnutiu obyvateľstva v obci.

Graf. 2 Predpokladaný vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva do roku 2010.

Ako prezentuje graf č. 2. predpokladá sa výraznejší pokles obyvateľov v poproduktívnom veku a nárast obyvateľstva v produktívnom veku. Uvedený nárast bude spôsobený prechodom časti obyvateľstva z predproduktívnej skupiny, ako aj vplyvom migračných tendencií. Ide predovšetkým o znižovanie pôrodnosti obyvateľstva, migračný úbytok spôsobený ekonomickými faktormi, ako aj prechodom časti obyvateľov do skupiny v produktívnom veku.

Tab. 11 Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

Ukazovateľ/Rok	2006*	2007*	2008*	2009*	2010*
Predproduktívny vek	34	34	34	35	35
Produktívny vek	81	83	86	87	89
Poproduktívny vek	45	45	44	44	44

OcÚ Močiar

* - prognóza

Vekovú štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva prezentuje nasledujúca tabuľka. Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu mužov od 30 do 39 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria muži od 55 do 64 rokov.

Tab. 12 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 31.12. 2005

Vek	Muži	Ženy	Spolu
15 – 19	9	4	13
20 - 29	12	8	20
30 - 39	14	11	25
40 - 49	8	9	17
50 - 54	9	4	13
55 - 59	2	3	5
60 - 64	2	3	5
Spolu	56	42	98

OcÚ Močiar

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca, nakoľko sa pomerne veľká časť ekonomicky činných obyvateľov pohybuje vo vekovej skupine od 20 do 39 rokov.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

V obci je štruktúra obyvateľstva prakticky heterogénna, s dvomi dominantnými národnostnými skupinami, čo dokazuje aj nasledujúca tabuľka.

Tab. 13 Trvalo bývajúcce obyvateľstvo podľa národnosti (%)

Ukazovateľ/Národnosť	Trvalo bývajúcce obyvateľstvo	z toho národnosť					
		slovenská	maďarská	rómska	česká	rusínska	ukrajinská
Štruktúra	158	100	-	-	-	-	-

OcÚ Močiar

Až 100 % obyvateľov sa hlási k Slovenskej národnosti. V obci nebývajú žiadni obyvatelia, ktorí by sa hlásili k inej národnosti.

2.7 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce má nasledovnú štruktúru. Najväčší počet obyvateľov v mužskej populácii disponuje základným vzdelaním a učňovským vzdelaním bez maturity. V prípade ženskej populácie pripadá najviac obyvateľov na základné vzdelanie a tiež učňovské vzdelanie bez maturity. Minimálne percento pripadá na obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním v prvom a druhom stupni. Treťou najväčšou skupinou sú obyvatelia s úplným stredným vzdelaním s maturitou. Nasledujúca tabuľka prezentuje vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva v roku 2005.

Tab. 14 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva k 20. 5. 2005 podľa pohlavia.

Stupeň vzdelania / Pohlavie	Muži	Ženy	Spolu
Bez vzdelania / Základné vzdelanie	25	25	50
Učňovské bez maturity	20	25	45
Str. odb. bez maturity	3	5	8
Úplné stredné s maturitou	15	18	33
Vyššie odborné	2	2	4
Bakalárske	1	-	1
Vysokoškolské	-	2	2
Deti do 15 rokov	19	8	27

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra výrazne negatívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, ako aj počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Vývoj celkovej vzdelanostnej štruktúry prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 15 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva od roku 2001 do roku 2005.

Stupeň vzdelania / Pohlavie	2001	2002	2003	2004	2005
Bez vzdelania	30	30	29	29	29
Základné vzdelanie	27	27	27	26	26
Vyučení	5	5	5	5	5
Str. odb. bez maturity	21	20	20	20	19
Úplné stredné s maturitou	2	2	2	2	2
Vysokoškolské	1	1	1	1	1

OcÚ Močiar

Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k znižovaniu počtu obyvateľov so základným vzdelaním a bez vzdelania.

Vývoj nezamestnanosti

Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu. Likvidácia pracovných miest v dôsledku transformačných a reštrukturalizačných procesov nebola kompenzovaná vytváraním nových pracovných miest v ozdravených častiach hospodárstva. Pre celú ekonomiku je charakteristická vysoká miera nezamestnanosti a nízka tvorba nových pracovných miest.

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti v Banskobystrickom kraji zaznamenáva mierne klesajúci trend a ale jej súčasná úroveň je spolu s Košickým a Prešovským krajom najvyššia spomedzi ostatných krajov na Slovensku. Mierne zlepšovanie situácie je výsledkom priamych zahraničných investícií, ktoré sú hlavným zdrojom tvorby nových pracovných miest. Absolútny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 16 Vývoj počtu evidovaných nezamestnaných v obci Močiar do roku 2005 (osoby)

Ukazovateľ / Roky	2001	2002	2003	2004	2005
Obec Močiar	15	10	12	10	10

OcÚ Močiar

Štruktúra evidovaných nezamestnaných z hľadiska ich dosiahnutého vzdelania bola totožná s celoslovenskými štatistikami. Najväčší podiel na nezamestnanosti v obci v sledovanom období pripadal na obyvateľov so základným s stredným vzdelaním bez maturity. Od roku 2001 do roku 2005 vzrástol počet nezamestnaných obyvateľov celkovo o vyše 33 %.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Národný úrad práce (NÚP) ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. NÚP je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s NÚP v Banská Štiavnica, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Reštrukturalizácia ekonomiky od konca osemdesiatych rokov mala významný dopad aj na zamestnanosť obyvateľstva v obci. Zmeny sa dotkli predovšetkým väčšiny priemyselných odvetví. Za posledné roky v absolútnom vyjadrení tu zamestnanosť značne poklesla. V relatívnom vyjadrení sa v sledovanom období štruktúra zamestnanosti v priemyselnom odvetví vyvíjala nasledovne. Najviac obyvateľov v obci je zamestnaných v oblasti drevárskeho priemyslu.

Tab. 17 Priemerný evidenčný počet zamestnancov žijúcich v obci Močiar podľa priemyselných odvetví (%)			
Odvetvie/Roky	2003	2004	2005
Priemysel spolu	70,59	70,59	66,67
Ťažba nerastných surovín	0,00	0,00	0,00
Potravinársky	0,00	0,00	0,00
Textilný, odevný a obuvný	0,00	0,00	0,00
Drevársky	29,41	29,41	33,33
Polygrafický	0,00	0,00	0,00
Chemický a farmaceutický	0,00	0,00	0,00
Výroba, rozvod energií a vody	0,00	0,00	0,00
OcÚ Močiar			

Celkovo v priemyselných odvetviach pracovalo v sledovanom období od 66,6 do 70,5 % obyvateľstva. Od roku 2005 bol zaznamenaný pokles obyvateľov pracujúcich v priemysle.

V nepriemyselných odvetviach bolo najviac obyvateľov obce zamestnaných v poľnohospodárstve, vrátane stavebníctva. V priemere pripadal v sledovanom období na uvedené odvetvia podiel na zamestnanosti 58,82 %.

Tab. 18 Priemerný počet zamestnancov žijúcich v obci pracujúcich v nepriemyselných sektoroch (%).			
Odvetvie/Roky	2003	2004	2005
Pôdohospodárstvo vrátane lesného hospodárstva	58,82	58,82	58,82
Stavebníctvo	0,00	0,00	0,00
Obchod	11,76	11,76	11,76
Doprava, skladovanie	5,88	5,88	5,88
Pošta a telekomunikácie	5,88	5,88	5,88
Peňažníctvo a poisťovníctvo	5,88	5,88	5,88
Verejná správa, obrana, povinné sociálne zabezpečenie	5,88	5,88	5,88
Školstvo	5,88	5,88	5,88
Zdravotníctvo, soc. starostlivosť	0,00	0,00	0,00
Ostatné služby	0,00	0,00	0,00
OcÚ Močiar			

Najmenší podiel v nepriemyselných odvetviach pripadol na stavebníctvo, ako aj zdravotníctvo, kde neboli zamestnaní žiadni obyvatelia.

2.8 BÝVANIE

V 2005 tvorí v obci bytový fond 65 rodinných domov. Trvalo obývaných bytov bolo 60.

Rozvoj v oblasti výstavby bytov

Nakoľko obec nemá dostatočné prostriedky na rozvoj bytového fondu, vo väčšine prípadov sa uskutočňuje výhradne z prostriedkov jednotlivých domácností.

Základné údaje o domovom a bytovom fonde

Nasledujúca tabuľka prezentuje stav bytového fondu v roku 2005. V obci bolo v roku 2005 evidovaných 65 domov, z čoho 5 domov bolo neobývaných. V obci sa nachádzajú bytové domy, v ktorých sa nachádza 12 bytov.

Tab. 19 Domový a bytový fond (byty, domy) v roku 2005				
Ukazovateľ / Domy	Domy spolu	Neobývané domy	Byty spolu	Neobývané byty
Počet domov	65	5	12	1
OcÚ Močiar				

Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti boli nasledovné: na jeden byt v obci v priemere pripadali 3 osoby, pričom na jednu osobu pripadlo v priemere 16 m².

Tab. 20 Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti domácností

Ukazovateľ	Priemerný počet				Podiel trvalo obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami (v %)
	trvalo bývajúcich osôb na 1 trvalo obývaný byt	m ² obytnej plochy na 1 trvalo obývaný byt	obytných miestností na 1 trvalo obývaný byt	m ² obytnej plochy na osobu	
Obec Močiar	3	50	3	16	89
OcÚ Močiar					

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 124/1996 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov a zo Sektorového operačného plánu pre oblasť rozvoja bývania, vypracovaného Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR na obdobie rokov 2000 – 2006.

Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť – dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY

V obci pôsobí niekoľko podnikateľských subjektov. Vo väčšine prípadov sa jedná o malých a drobných podnikateľov a živnostníkov, ktorí sa orientujú predovšetkým na poskytovanie služieb občanom v obci. V obci sa nachádza hospodársky dvor poľnohospodárskeho družstva, ako aj podnikateľský subjekt na spracovanie dreva.

Tab. 21 Podnikateľské subjekty v obci k 20. 5. 2006

Firma	Odvetvie
Mária Škvarková - DREVOBAL	drevovýroba
Mária Škvarková - Š - M	drevovýroba
OcÚ Močiar	

Funkciu zásobovania obce základným spotrebným tovarom plní 1 malometrážny obchod.

2.10 ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V obci v súčasnosti nie je činná žiadna materská alebo základná škola.

2.11 SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálnu pomoc v zmysle zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Obec zabezpečuje sociálne služby pre svojich obyvateľov sama. V súčasnosti poskytuje opatrovateľskú starostlivosť pre obyvateľov hlavne v dôchodkovom veku.

2.12 ZDRAVOTNÍCTVO

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko, ani ordinácia praktického lekára. Obyvatelia môžu využívať zdravotnícke služby v okresnom meste Banská Štiavnica.

2.13 KULTÚRA

Kultúra v obci je samozrejmom a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.

Celkové ročné výdavky na zabezpečenie kultúry v obci prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 22 Výdavky na zabezpečenie kultúry v obci od roku 2001 do 2005 (v tis).					
Ukazovateľ/Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Výdavky	2	2	2	2	2
OcÚ Močiar					

Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrny dom, ktorý je súčasťou budovy obecného úradu. Uvedená stavba je v zlom technickom stave. Potrebná je jej komplexná rekonštrukcia.

Aj napriek zlému technickému stavu však budova slúži na uskutočňovanie pravidelných i nepravidelných kultúrnych aktivít. Z pravidelných kultúrnych akcií sa v obci usporadúvajú slávnosti pri príležitosti dňa detí, dňa matiek, atď..

2.14 ŠPORT

Obyvatelia majú v obci obmedzené možnosti športového vyžitia. K dispozícii nie je žiadne športové ihrisko. Obec plánuje do budúcnosti s výstavbou ďalšieho športového ihriska, ktoré by malo slúžiť hlavne nižším vekovým skupinám obyvateľov, ale aj turistom a iným návštevníkom obce.

Tab. 23 Výdavky na zabezpečenie športu v obci od roku 2001 do 2005 (v tis).					
Ukazovateľ/Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Výdavky	3	2	2	10	5
OcÚ Močiar					

V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú (resp. absentujúcu) športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku (značkové turistické trasy), poľovníctvo a rybolov.

2.15 UBYTOVACIE ZARIADENIA

V súčasnosti sa v obci nenachádza špecializované ubytovacie zariadenie. Návštevníci obce majú možnosť ubytovať sa aj na súkromí, resp. v chatách nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce.

2.16 STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Stravovacie a reštauračné služby sú poskytované v miestnom pohostinstve.

2.17 CESTOVNÝ RUCH

Cestovný ruch v obci nie je v súčasnosti rozvinutý. Absentuje tu akákoľvek infraštruktúra cestovného ruchu, aj keď okolie obce poskytuje ideálne podmienky na jeho rozvoj. Bohatá história okolia obce Močiar poskytuje podmienky na rozvoj hlavne poznávacej, ale aj oddychovej turistiky. V obci však absentuje akékoľvek ubytovacie a stravovacie zariadenie, nenachádza sa tu žiadna športová infraštruktúra. Z okolitých pozoruhodností je možné spomenúť hlavne:

Sitno

Najvyšší vrch Štiavnických vrchov (nadmorská výška 1009 metrov) ukončený členitou hradbou rozpadávajúcich sa andezitových skál. Plošina na jeho vrchole chránená skalnými bralami a prudkými úbočiami poskytovala už v praveku bezpečné miesto na osídlenie. Už 1000 rokov p.n.l. sa tu usadili ľudia lužickej kultúry a v hradištnej dobe tu bývali starí Slovania.

Podľa povesti sú v bralách Sitna zakliati mocní Sitnianski rytieri, ktorí sa prebudia, keď bude slovenskému národu najťažšie a budú zaň bojovať.

Stopy starého osídlenia preskúmal už zakladateľ slovenskej archeológie Andrej Kmeť (1841-1908), farár z neďalekého Prenčova. Okrem archeológie sa venoval i botanike. Popísal mnoho nových rastlinných druhov nachádzajúcich sa na Sitne. Venoval sa najmä ružiam; preto jedna z nich nesie jeho meno.

Na Sitne začína i jeden z veľmi málo známych divov Slovenska, ktorý je však o to zaujímavejší. Andrej Kmeť ho nazval Slovenským čínskym múrom.

Na strmých úbočiach Sitna sa dodnes zachovali staré lesné porasty známe ako Sitniansky prales.

Nový zámok

Renesančná fortifikačná stavba postavená v rokoch 1564-1571 na obranu mesta proti Turkom. Hranolová stavba s valcovitými nárožnými baštami bola zároveň súčasťou vojenského signalizačného systému banských miest, bola pozorovateľňou, "vartovkou", na ktorú sa oznamovali a z nej ďalej odosieli správy o pohybe tureckých vojsk v smere od Levíc a Pukanca.

Nový zámok si zachoval svoj pôvodný tvar. Dnes je v ňom umiestnená stála expozícia protitureckých bojov nielen v Banskej Štiavnici. Možno tu vidieť zachovanú zbroj, oblečenie, ale aj iné predmety z toho obdobia.

Stavba je svojimi jednoduchými geometrickými tvarmi a strohou siluetou jednou z najpôsobilších stavieb, ktorá vtlačá mestu jedinečný charakter. Je veľmi dobre viditeľná pri prízjazde do mesta z ktorejkoľvek strany.

Tajchy

V okolí Banskej Štiavnice sa nachádza takmer 30 umelých jazier, ktoré sa ľudovo nazývajú "tajchy". Postavili ich v 18. storočí podľa projektov banských technikov Mateja Kornela Hella, jeho syna Jozefa Karola Hella a Samuela Mikovíniho. Dômyselná sústava týchto výšinných údolných priehrad a ich záchytných i náhonových kanálov zabezpečovala pohonnú energiu na odčerpávanie spodnej vody z banských šácht a štôlní čerpacími zariadeniami otca a syna Hellovcov. Nielen samé jazerá so svojimi často hodne vysokými hrádzami (výška hrádze Počúvalského jazera je 30 metrov), ale aj systém ich zberných a odvodných kanálov poukazujú na technický dôvtip projektantov i množstvo práce vynaloženej na ich výstavbu.

Prvé jazerá sa začali budovať na prelome 15. a 16. storočia. Celkove vzniklo 54 vodných nádrží, z ktorých banskej prevádzke slúžilo vyše 40. Dĺžka jarkov a vodných štôlní bola vyše 100 kilometrov. Ich úlohou bolo zachytiť dažďové a snehové vody, akumulovať ich a podľa potreby banskej prevádzky regulovať ich spotrebu.

Hoci jazerá stratili svoj prvotný technický význam, sú ešte i dnes významným vodohospodárskym činiteľom, o čom svedčí aj presťahovanie Slovenského vodohospodárskeho ústavu práve do Banskej Štiavnice v roku 1997. Mnohé z jazier sa využívajú na rekreačné účely.

Starý zámok

Renesančná protiturecká pevnosť, ktorá vznikla v rokoch 1546-1559 prestavbou pôvodného stredovekého farského kostola. Pôvodný kostol opevnený v 15. storočí hradbovým múrom a baštami bola stavba so štyrmi nárožnými vežičkami. Tento kostol Panny Márie postavili v 13. storočí ako románsku trojlodovú baziliku s jednou vežou, so štvorcovým presbytériom a s polkruhovými apsidami bočných lodí. V rokoch 1497-1515 románsku baziliku prestavali na neskorogotickú halu (kostol s rovnako vysokými loďami). Na monumentalitu kostola poukazuje vysoký triumfálny oblúk viditeľný na dvore pevnosti. Zachované konzoly neskorogotických rebrových klenieb svedčia zase o náročnej vnútornej úprave.

Súčasťou Starého zámku je i kaplnka sv. Michala. Je to dvojetážová rotundovitá sakrálna stavba postavená v 13. storočí na cintoríne pri pôvodnom farskom kostole. Jej horná časť, carnárium, slúžila ako kaplnka, v ktorej sa posviacalo telo mŕtveho pred pohrebom. Do spodnej časti, ossária, zaklenutej na stredný pilier, sa ukladali kosti vykopané zo starších hrobov farského cintorína.

"HIMMELREICH" sa nazýva gotická hranolová bašta vonkajšieho opevnenia farského kostola, ktorá bola asi v 16. storočí prestavaná na žalár. Zatvárali doňho obyvatel'ov mesta, ktorí sa vážnejšie previnili proti mestským zákonom. V spodnej časti sú dodnes zachované cely so zaujímavým systémom vykurovania.

Na východnej stene kostola sa zachovala skupina neskorogotických epitafov, kamenných dosák s erbom, menom, hodnosťou a dátumom smrti významných občanov mesta pochovaných v kostole alebo na farskom cintoríne.

V lapidáriu Slovenského banského múzea na Starom zámku sa nachádzajú kamenné renesančné náhrobky mešťanov prenesené sem z iných cintorínov. Náhrobné kamene kazateľa J. Seneisisa z roku 1584 a E. Stahelovej poukazujú na zjavný vplyv nemeckej renesancie.

Ku kamenným umeleckým dielam uloženým v lapidáriu Starého zámku patrí aj baroková socha sv. Floriána, ktorá stála kedysi na niektorom štiavnickom námestí.

Historické centrum Banskej Štiavnice

Život mesta sa dodnes sústreďuje v jeho historickom centre. Sem smerujú kroky každého návštevníka, lebo tu sú na malom priestore sústredené významné historické pamiatky a v priehľadoch z ulíc a námestí možno vidieť raz tú, raz inú architektonickú dominantu.

V historickom centre mesta stoja domy niekdajších banských ťažiarov a bohatých mestských kupcov a remeselníkov. Niektoré si dodnes zachovali pôvodné gotické časti, najmä portály, ale väčšina bola prestavaná v 16. storočí v renesančnom slohu. Fasády týchto domov sa pýšili bohatou výzdobou. S hladkými plochami fasád kontrastujú masívne arkíery na členitých a neraz sochársky opracovaných konzolách. Honosnosť renesančných meštiackych domov zvyšovali bohato zdobené portály, neraz s rodinným erbom a heslom okolo neho.

2.18 REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2001 – 2005

V sledovanom období vykazovalo hospodárenie obce rovnomerný vývoj.

Tab. 24 Prehľad hospodárenia obce v období od 2001 – 2005 (tis. Sk).					
Ukazovateľ / Roky	2001	2002	2003	2004	2005
Bežné príjmy	487	561	559	710	767
Kapitálové príjmy	0	0	0	0	0
Príjmy spolu	487	561	559	710	767
% plnenia príjmov	100	120	109	100	100
Bežné výdavky	475	553	568	714	750
Kapitálové výdavky	0	0	0	0	0
Výdavky spolu	475	553	568	714	750
% plnenia výdavkov	97	118	111	101	97
Zisk/strata	12	8	- 9	4	17
OcÚ Močiar					

Ako prezentuje tabuľka, vo väčšine prípadov hospodárila obec s kladným hospodárskym výsledkom. V roku 2003 vykázala obec schodok rozpočtu vo výške – 9 tis. Sk, ktorý sa ale podarilo v nasledujúco roku vyrovnať, pričom ešte vykázala prebytok 4 tis. Sk. Vzhľadom na veľkosť obce možno hospodárenie obce považovať za pozitívne s tendenciou trvalej stability zabezpečenia všetkých potrebných samosprávnych funkcií. Výška kladných hospodárskych výsledkov však neumožňuje uskutočňovať rozsiahlejšie investičné rozvojové akcie. Nasledujúca tabuľka prezentuje stav majetku obce k 31.12.2005. Obec disponovala týmto majetkom:

Tab. 25 Prehľad majetku obce v roku 2005 k 31.12.	
Majetok	Suma (v Sk)
Software	-
Pozemky	5
Stavby	3 113
Ostatný HIM	590
Spolu majetok	3 708
OcÚ Močiar	

Najväčší podiel majetku obce pripadal na hmotný investičný majetok. K uvedenému termínu disponovala obec stavbami v hodnote 3,1 Sk. Ostatný hmotný investičný majetok bol ohodnotený na 590 tis. Sk. Obec k uvedenému dátumu disponovala pozemkami v hodnote 5 tis. Sk.

2.19 SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce. Nasledujúca tabuľka prezentuje celkové výdavky na chod samosprávy v tis. Sk.

Tab. 26 Výdavky obce na chod samospráva od 2001 do 2005

Ukazovateľ/Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Obec	297	468	495	543	715
OcÚ Močiar					

Vývoj celkových výdavkov v sledovanom období zaznamenáva rastúci trend. Od roku 2001 do roku 2005 vrástol objem vynaložených prostriedkov na chod samosprávy 140 %. Nárast výdavkov bol čiastočne kompenzovaný nárastom príjmov z podielových daní a miestnych poplatkov, ktorých výšku prezentuje nasledujúca tabuľka. V prípade podielových daní bol zaznamenaný nárast o 80 %.

Tab. 27 Príjmy obce z podielových daní a poplatkov od 2001 do 2005 (v tis. Sk).

Ukazovateľ/Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Podielové dane	251	266	268	314	453
Miestne poplatky	44	123	153	187	150
OcÚ Močiar					

S výkonom svojich samosprávnych funkcií súvisí aj zabezpečovanie komunálnych služieb v obci. Nasledujúca tabuľka prezentuje výdavky obce Močiar na zabezpečenie týchto služieb. Najväčší podiel výdavkov pripadal na zabezpečenie údržby miestnych komunikácií a verejné osvetlenie.

Tab. 28 Výdavky obce na zabezpečenie komunálnych služieb 2001 do 2005.

Ukazovateľ/Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Úprava verejných priestranstiev	2	2	3	5	5
Údržba miestnych komunikácií	12	10	5	10	10
Cintorínske služby	8	20	3	7	4
Verejné osvetlenie	13	26	5	79	11
OcÚ Močiar					

Najmenej výdavkov bolo vynaložených na zabezpečenie údržby verejných priestranstiev a cintorínskych služieb, ktoré sa týkali v prevažnej miere údržby verejných priestranstiev v areály cintorína.

3 VÍZIA OBCE

Obec Močiar bude obcou, ktorá bude vyvážene zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec plnohodnotne využije svoj prírodný a historický potenciál za účelom rozvoja cestovného ruchu – aktívneho, pasívneho a poznávacieho. Obec bude vyvážene a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveládovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť čo najlepšie prezentovať svoje kultúrne tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Okrem toho sa obec bude snažiť zabezpečiť pracovné miesta pre svojich obyvateľov.

4 PRIORITNÉ ROZVOJOVÉ OBLASTI OBCE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti nasledovné:

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry. V prípade existujúcich priemyselných zón ide hlavne o rekonštrukciu zóny s ohľadom na vytvorenie podmienok jej patričného rozšírenia.

2. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj cestovného ruchu.

3. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia CHKO Štiavnické vrchy.

4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

5. Školstvo a šport

Zlepšenie a výstavba športovej a školskej infraštruktúry. V prípade ďalšieho pozitívneho demografického vývoja obec zabezpečí materiálne, personálne a priestorové vybavenie na uskutočňovanie vzdelávacích aktivít v rámci formálnej vzdelávacej sústavy.

6. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

7. Cestovný ruch a public relation

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kanceláriami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky.

5 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

5.1 Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj.

5.2 Technická infraštruktúra.

5.3 Životné prostredie.

5.4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo.

5.5 Školstvo a šport.

5.6 Kultúra.

5.7 Cestovný ruch a public relations.

Analýza SWOT

Analýza SWOT pomôže zamerať pozornosť na kľúčové oblasti vo vnútri obce. Využitá bude hlavne pri budovaní jej silných stránok, odstraňovaní slabých stránok alebo ich akceptovaní (pokiaľ ich nie je možné odstrániť), využívaní príležitostí a vyrovnaní sa s rizikami vonkajšieho prostredia. SWOT analýza bude základným dokumentom a východiskom pre tvorbu stratégie obce a strategického plánovania.

Analýza silných a slabých stránok sleduje súčasný stav z hľadiska vnútorných faktorov, odhaľuje, čo je v obci pozitívne a negatívne. Silnou stránkou obce sú jej prirodzené dispozície a akákoľvek konkurenčná výhoda. Slabou stránkou je to, čo obci chýba, alebo čo sa robí nedostatočne v porovnaní s inými.

Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj obce z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti rozvoja a riziká, s ktorými treba rátať. Príležitosťou obce je akýkoľvek pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jej ďalší rozvoj v prípade, že sa nájdu zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením obce sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja na úrovni miestnej ale aj regionálnej, národnej či celosvetovej, ktoré ju v negatívnom smere ovplyvňujú.

Syntéza výsledkov analýzy SWOT porovná vonkajšie hrozby a príležitosti s vnútornými silnými a slabými stránkami. Ich kombináciou a prienikom vznikne stratégia ako vyvažujúci faktor, ktorý uvedie obec do súladu s jej okolím. Vzhľadom na rozdielny význam a váhu jednotlivých analyzovaných položiek bude mať obec k dispozícii rozličné varianty stratégie:

1.Stratégia SO -	najatraktívnejší strategický variant. Obec si ju zvolí ak, prevažujú sily nad slabosťami a príležitosti nad hrozbami. Odporúča sa ofenzívna stratégia z pozície sily.
2.Stratégia ST -	stratégia silnej, ktorá sa nachádza v nepriaznivom prostredí. Odporúča sa defenzívna stratégia, ktorou si obec chráni už vydanú pozíciu.
3.Stratégia WO -	túto stratégiu si volí, ak prevažujú slabosti nad silami, nachádza sa však v atraktívnom prostredí. Aby obec využila naskytujúce sa príležitosti, na ktorých zvládnutie nemá dostatok vnútorných schopností, snaží sa postupne posilňovať svoju pozíciu a odstrániť nedostatky.
4.Stratégia WT -	vhodná pre obec, ktorá je slabá a navyše sa nachádza v neatraktívnom prírodnom a sociálno-ekonomickom prostredí.

5.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dostatok pracovnej sily, ktoré sú k dispozícii pre priemyselne zamerané podniky, - výhodná geografická poloha obce v blízkosti okresného mesta Banská Štiavnica, - rýchla dostupnosť krajského mesta Banská Bystrica, - prítomnosť železničnej dopravy v susednej obci Banská Belá, - vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku, - nárast obyvateľov v produktívnom veku, - existencia hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva, - prítomnosť rastlinnej a živočíšnej výroby, - existencia podnikateľského subjektu zameraného na spracovanie drevnej hmoty – výroba drevených paliet, - rozsiahle plochy lesov poskytuje dobrý produkčný potenciál, - historické okolie obce umožňuje rozvoj poznávacej turistiky, -	<ul style="list-style-type: none"> - nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít, - nevyhovujúci technický stav infraštruktúry hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva, - zlý technický stav budov v hospodárskom dvore, - zastaralá technológia využívaná pri rastlinnej a živočíšnej produkcii, - nedostatočné využitie prírodného potenciálu, - malý počet firiem zoberajúcich sa finálnym spracovaním dreva, - absencia podnikateľských subjektov zaoberajúcich sa podnikaním v cestovnom ruchu, - absencia ubytovacích zariadení, - absencia športovej infraštruktúry, - nízky rozpočet obce nedovoľuje v dostatočnej miere podporovať podnikateľské aktivity obyvateľstva, - chýba informačný systém na komunikáciu samospráva – podnikatelia - občania - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov, - vysoká finančná záťažnosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania, - nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, ktorá zabráňuje rozvoju podnikateľských aktivít, - nedostatočná podpora poľnohospodárskych podnikov, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov na nákup a inštaláciu moderných efektívnych výrobných technológií, -
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dostatok ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva, - výstavba lyžiarskeho vleku na juhozápadnej strane katastra obce, - výstavba penziónov, - výstavba športovej infraštruktúry, - rekonštrukcia hospodárskeho dvora, - existencia vhodných podmienok na rozvoj poľnohospodárstva, - maximálna podpora podnikateľov a vytváranie vhodných podnikateľských podmienok, - rozvoj technickej infraštruktúry, - rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám, - zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám, - možnosť vstupu zahraničných investorov do existujúcej infraštruktúry v priemysle, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - zahraničné investície, - podpora rozvojových investícií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách, - spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít pre podnikateľské účely (poznávacia a kultúrna turistika), - zlepšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva môže byť hybnou silou rozvoja podnikateľských aktivít,	<ul style="list-style-type: none"> - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,

5.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie, - dobré zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou - dobré prepojenie obecnej komunikácie na hlavnú cestnú sieť, - 100 % pokrytie obce vodovodnou infraštruktúrou, - Vlasný zdroj pitnej vody – Žleb s výdatnosťou 1 l/s., - Vodojem s dostatočnou kapacitou – 50 m³, - dostupná železničná sieť v obci Banská Belá, - existencia d'ážd'ovej kanalizácie, - VN sieť je po komplexnej rekonštrukcii, - Verejné osvetlenie po kompletnej rekonštrukcii, - digitálna telekomunikačná sieť s 20 prípojkami na pevnú telefónnu sieť, - z funkčného hľadiska veľmi vyhovujúci systém regionálnej autobusovej a železničnej dopravy, - existencia verejného rozhlasu, - dostupnosť informačnej siete Internet mimo vyučovacích hodín v budove základnej školy, - existencia domu smútku,	<ul style="list-style-type: none"> - zlý technický stav cestnej komunikácie č. 5255 na úseku Močiar – Jalná, - absencia ČOV, - absencia splaškovej kanalizačnej siete, - nedostatočné pokrytie signálom mobilných operátorov – Orange – 30%, T-mobile – 30 %, - potrebná rekonštrukcia miestneho vodovodu, - zlý technický stav miestnych komunikácií, ktoré sú vplyvom poveternostných podmienok v značnom štádiu zvetrania, - absencia chodníkov popri cestách, - absencia rozvodnej siete plynu, - vysoký podiel vykurovania bytových objektov prostredníctvom pevných palív, - alokácia obce zťažuje zavádzanie investične náročných technických infraštruktúr, - zlý technický stav miestneho verejného rozhlasu, - nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce – obecny úrad, bývalá základná škola, ..., - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia chodníkov popri väčšine komunikácií vo vlastníctve obce, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nedostupnosť vysokokvalitných informačných služieb verejnými alebo súkromnými operátormi, - nízka penetrácia užívateľov Internetu (v dôsledku vysokých cien), - absencia vysokorýchlostného Internetu,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie miestneho bezdrôtového rozhlasu, - rekonštrukcia mostov, lávok a studní - plynifikácia obce, - výstavba splaškovej kanalizácie, - výstavba ČOV, - rekonštrukcia NN siete, - rekonštrukcia miestnych komunikácií, - dobudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách, - rekonštrukcia verejného osvetlenia a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - zriadenie vysokorýchlostného Internetu DSL, prípadne WI – FI, ktorý by bol významným pozitívnym prvkom pri hľadaní si zamestnania a rozvoji podnikateľských aktivít, - výstavba cestnej komunikácie s potrebnými parkovacími plochami, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - existujúca infraštruktúra pre rozvoj priemyselných zón v obci, -	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - absencia chodníkov popri miestnych cestných komunikáciách, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,

5.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - prírodné bohatstvo s lesmi, pasienkami, - veľké plochy lesov vhodných na rekreáciu, - CHKO Štiavnické vrchy, - vysoká hustota vzácných prírodných úkazov, - zavedený separovaný zber v obci, -	<ul style="list-style-type: none"> - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy, - absencia splaškovej kanalizácie, - absencia ČOV, - absencia rozvodnej siete plynu, - absencia zberného dvora pre separovaný zber, - absencia obecného kompostoviska, - vysoký podiel vykurovania objektov prostredníctvom tuhých palív, - absencia oddychovej zóny v obci, - v širšom okolí prítomné výrobné prevádzky spôsobujúce nadmernú produkciu polietavých častíc prachu, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy, - existencia čiernych skládok, - absencia oddychovej zóny pre obyvateľov,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - kompletná zmena palivovej základne, - úprava verejných plôch, - zabezpečiť separovaný zber v celej obci, - rekonštrukcia miestnych komunikácií, - spustenie ČOV, - dobudovanie miestnej kanalizácie, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitatívne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - regulácia koryta miestneho potoka, - výstavba chodníkov popri miestnych komunikáciách, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje pitnej vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - výstavba oddychovej zóny v širšom centre obce, - výstavba športovo – rekreačného areálu v obci, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - obnoviteľné zdroje energie – geotermálna energia, energia biomasy, veterná energia, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, -	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmerného využívania fosílnych palív domácnosťami. - ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

5.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - opatrovateľská služba zabezpečená obcou, - rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v priliehlych sídlach – hlavne Banská Štiavnica, - dobrá dostupnosť zdravotníckeho zariadenia v okresnom meste Banská Štiavnica,	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb, - absencia domova sociálnych služieb, - absencia klubu mladých, - nedostatok priestorov na zriadenie domova sociálnych služieb, - absencia domu dôchodcov, - absencia klubu dôchodcov, - absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie, - absencia ordinácie praktického lekára,

	<ul style="list-style-type: none"> - ekonomická situácia obyvateľstva zabraňuje častokrát potrebnú návštevu ordinácie praktického a následne špecializovaného lekára, - zdravotný stav obyvateľstva,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zlepšenie sociálneho povedomia rómskeho etnika, - zabezpečenie detskej lekárnky aspoň 1 x týždenne do obce, - rozšírenie opatrovateľskej služby, - zlepšenie štandardu zdravotníckych zariadení v dostupných zariadeniach, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť,

5.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Existencia budovy bývalej zkladnej školy, - Existencia obecnej knižnice s 2800 knižnými titulmi, - využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť, - existencia poľovníckych revírov, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia futbalového ihriska, - absencia materskej školy, - absencia základnej malotriednej školy, - absencia akejkoľvek inej športovej infraštruktúry, - zlý technický stav budovy bývalej školy, - nevyhovujúce priestory pre obecnú knižnicu, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - absencia športovo-rekreačnej zóny obce, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - ďalšie zavádzanie výpočtovej techniky do školy - zvýšenie počítačovej gramotnosti žiakov a učiteľov, - koordinácia výchovy a vzdelávania so všetkými odbornými inštitúciami, - výstavba oddychovej a športovej zóny v obci, - zefektívnenie spolupráce s okresným mestom na regionálnej úrovni, - úprava turistických chodníkov, - výstavba športového areálu, - výstavba lyžiarskeho vleku s príslušenstvom, - podpora záujmových krúžkov zo strany obce, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,

5.6 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dlhoročná história obce, tradície, - prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol), - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - existencia kultúrneho domu v blízkosti obecného úradu, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia,

	<ul style="list-style-type: none"> - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia kultúrneho domu, - usporadúvanie Dňa obce, - rozvinúť kultúrne povedomie a tradície pri rómskej mládeži, - spracovanie ročného programu kultúrnych podujatí, - usporadúvanie výročných kultúrnych podujatí pri príležitosti prvej zmienky o obci, - každoročné folklórne slávnosti, - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - výstavba izby folklóru a zvyklostí obce, - výstavba remeselného dvora, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícii, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	<ul style="list-style-type: none"> - nezáujem obyvateľov o rozvoj svojho kultúrneho povedomia, - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VUC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia na obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

5.7 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATION

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - bohaté kultúrne dedičstvo, - prírodné krásy v okolí obce, - CHKO Štiavnické vrchy, - Veľké plochy lesov v okolí obce vhodných na oddychovú turistiku, - veľký historických pamiatok v okolí obce, - historické technické pamiatky - tajchy, banské múzeá, v okolí obce, - vrch Sitno, - historické mesto Banská Štiavnica v blízkosti obce, - veľký počet povrchových prírodných útvarov, - strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, - početné množstvo turistických chodníkov, - početné množstvo cykloturistických trás, - existencia poľovníckeho revíru,	<ul style="list-style-type: none"> - málo rozvinutý cestovný ruch, - absencia akejkoľvek infraštruktúry cestovného ruchu, - absencia ubytovacích zariadení, - absencia stravovacieho zariadenia, - absencia športových ihrísk, - chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - neexistencia www stránky obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelármi, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť rozvíjať agroturistiku, - možnosť rozvoja oddychovej turistiky v okolí - možnosti rozvoja cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov, - vytypovanie lokality na rozvoj rekreačných aktivít, - výstavba rekreačného zariadenia v majetku obce, - výstavba rekreačného príslušenstva pri rekreačnom zariadení, - spracovať multimediálne propagačné materiály obce v rôznych jazykových mutáciách, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU - rozvíjať rodinnú rekreáciu, - vypracovať projekt obnovy nevyužívaných objektov pre CR,	<ul style="list-style-type: none"> - prítomnosť NP výrazne obmedzí rozvoj aktivít cestovného ruchu v obci, - nízka tvorba disponibilných zdrojov ekonomických subjektov zamedzí rozvoju podnikateľských aktivít, - náročné získavanie úverových zdrojov, - neochota ľudí investovať a započat' podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu, - zaostávanie obce v rozvoji CR sa nakoniec odrazí v úrovni kvality života jeho obyvateľov, - predstih „konkurenčných obcí“ v oblasti poznávacej turistiky, športovej a pobytovej turistiky,

6 STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA

STRATEGICKÝ CIEĽ

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Močiar nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Močiar, ktorý bude zameraný hlavne na trvalý ekonomický rast pri rešpektovaní enviromentálnych požiadaviek a obmedzení súvisiacich s existenciou CHKO Štiavnické vrchy. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu a vybraných oblastí poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Na naplnenie uvedeného strategického cieľa obec zabezpečí a vytvorí predpoklady na výstavbu infraštruktúry cestovného ruchu ako aj rekonštrukciu existujúcej hospodárskej infraštruktúry – hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov.

Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektoru a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov.

Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

GLOBALNE CIELE ROZVOJA

Globálne ciele rozvoja definujú strategický zámer za príslušnú prioritnú rozvojovú oblasť. Strategický zámer je následne rozpracovaný na jednotlivé ciele rozvoja, ktoré sú zabezpečované príslušnými opatreniami.

6.1 Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj.

6.2 Technická infraštruktúra.

6.3 Životné prostredie.

6.4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo.

6.5 Školstvo a šport.

6.6 Kultúra.

6.7 Cestovný ruch a public relations.

6.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa predpokladá zriadenie novej priemyselnej zóny v južnej časti obce, ktorá by významným spôsobom pozitívne ovplyvnila zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Cieľ 6.1.1	Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce
Opatrenie 6.1.1.1	Spracovať stratégiu podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VÚC, štátu a EÚ.
Aktivita	Vypracovanie analýzy možností rozvoja podnikateľských aktivít v obci. Analýza a priebežná aktualizácia verejných výdavkových programov pre podporu podnikania. Prezentácia foriem podpory podnikateľských subjektov zo strany obce.
Opatrenie 6.1.1.2	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselnej zóny v obci - príprava územia a realizácia infraštruktúry.
Aktivita	Výkup súkromných pozemkov pre uskutočnenie investičnej výstavby Spracovanie technickej dokumentácie. Realizácia investičnej výstavby prípravy pozemkov – inžinierske siete. Výstavba výrobných a montážnych hál.
Opatrenie 6.1.1.3	Vymedziť prenajímateľné obecné priestory pre potrebné služby a remeselné dielne.
Aktivita	Rekonštrukcia vybraných budov v obecnom vlastníctve a ich príprava na prenájom podnikateľským subjektom.
Opatrenie 6.1.1.4	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obci.
Aktivita	Vytvoriť materiálne finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v obci. Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, obce, podnikateľských subjektov a obyvateľov obce pri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.
Opatrenie 6.1.1.5	Zvýšenie kapacít informačných a poradenských služieb a podpora vzdelávania firiem.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych a technických kapacít na poskytovanie informačných a poradenských služieb.
Opatrenie 6.1.1.6	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
Aktivita	Vytvoriť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami. Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem v obci a jej okolí. Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
Opatrenie 6.1.1.7	Podporovanie zavádzania remeselníckych dielní pre remeslá, ktoré sú pre obec typické.
Aktivita	Výber a rekonštrukcia vhodných budov na alokáciu remeselného dvora. Zabezpečenie personálnych kapacít. Materiálne zabezpečenie remeselných dvorov predmetmi s kultúrnohistorickou hodnotou.
Opatrenie 6.1.1.8	Rekonštrukcia existujúcej zastaralej priemyselnej zóny, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.
Aktivita	Vyriešenie vlastníckych vzťahov. Návrh alternatív rozvoja existujúcich priemyselných zón. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia priemyselnej zóny.
Opatrenie 6.1.1.9	Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Aktivita	Analýza možností rozvoja podnikateľských aktivít obcou. Spracovanie podnikateľského zámeru obce. Príprava podmienok pre založenie podnikateľského subjektu. Založenie podnikateľského subjektu.
Opatrenie 6.1.1.10 Aktivita	Založenie pily v obci - podnikateľský subjekt. Vypracovanie technickej dokumentácie a podnikateľského plánu. Založenie podnikateľského subjektu. Nákup technológií a zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 6.1.1.11 Aktivita	Založenie drevovýroby - nábytkárstvo, ... Vypracovanie technickej dokumentácie a podnikateľského plánu. Založenie podnikateľského subjektu. Nákup technológií a zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 6.1.1.12 Aktivita	Zriadenie chovu koní s príslušenstvom a ubytovacích zariadení - agroturistika. Vypracovanie technickej dokumentácie a podnikateľského plánu. Výstavba hospodárskej časti. Výstavba ubytovacej časti. Zabezpečenie chovu.
Opatrenie 6.1.1.13 Aktivita	Rekonštrukcia infraštruktúry hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia vodovodných sietí, odpadovej infraštruktúry, elektrických rozvodov. Rekonštrukcia cestnej infraštruktúry.
Opatrenie 6.1.1.14 Aktivita	Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskeho dvora. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia hál a budov.
Opatrenie 6.1.1.15 Aktivita	Nákup novej technológie do hospodárskeho dvora. Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti. Obstaranie technológie.
Opatrenie 6.1.1.16 Aktivita	Výstavba menšieho ubytovacieho zariadenia penziónového typu s príslušenstvom. Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti. Výber a príprava vhodnej lokality. Výstavba zariadenia. Výstavba príslušenstva – športová infraštruktúra, oddychová zóna.
Opatrenie 6.1.1.17 Aktivita	Výstavba lyžiarskeho vleku v juhozápadnej časti katastra obce s príslušenstvom. Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti. Výber a príprava vhodnej lokality. Výstavba lyžiarskeho vleku s príslušenstvom.
Opatrenie 6.1.1.18 Aktivita	Rekonštrukcia budovy maloobchodnej predajne a rozšírenie priestorov. Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti. Rekonštrukcia budovy a rozšírenie priestorov.

Cieľ 6.1.2		Podpora tradičných odvetví priemyslu
Opatrenia 6.1.2.1 Aktivita	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok. Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov zo Štrukturálnych fondov na tento účel.	
Opatrenia 6.1.2.2 Aktivita	Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí obce vytvorené ideálne podmienky – hlavne drevársky priemysel. Podpora rozvojových zámerov súkromnej sféry, ktoré sú v súlade s potrebami rozvoja obce a ktoré sú efektívne z pohľadu tvorby nových pracovných miest.	
Opatrenia 6.1.2.3 Aktivita	Podpora výroby a podnikateľských subjektov, ktoré využívajú surovínové zdroje regiónu. Podpora spracovateľov miestnych surovín finančnými a nefinančnými opatreniami. Podpora rozvoja živnostenského podnikania, ktoré sa zameriava hlavne na využívanie miestnej surovínovej základne. Vytvorenie vhodného daňového prostredia pre uvedené podnikateľské subjekty.	

6.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry – vodovodnej, elektrickej, cestnej.

Cieľ 6.2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry
Opatrenie 6.2.1.1 Aktivita	Výstavba cesty č. 5255 v smere Močiar - Jalná. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba komunikácie.
Opatrenie 6.2.1.2 Aktivita	Úprava povrchov miestnych komunikácií. Analýza súčasného stavu miestnych komunikácií. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia miestnych komunikácií.
Opatrenie 6.2.1.3 Aktivita	Budovanie miestnych cyklotrás. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklotrás.
Opatrenie 6.2.1.4 Aktivita	Výstavba jednosmerného chodníka popri štátnej ceste. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba chodníka.
Opatrenie 6.2.1.5 Aktivita	Výstavba parkoviska pri zastávke SAD s informačnou tabuľou. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba parkoviska.
Opatrenie 6.2.1.6 Aktivita	Výstavba parkoviska pri obecnom úrade a dome kultúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba parkoviska.
Opatrenie 6.2.1.7 Aktivita	Výstavba parkoviska pri cintoríne. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba parkoviska.
Opatrenie 6.2.1.8 Aktivita	Výstavba chodníkov na miestnom cintoríne. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba chodníkov.

Cieľ 6.2.2	Rozvoj občianskej infraštruktúry
Opatrenie 6.2.2.1 Aktivita	Rozšírenie intravilánu obce vzhľadom na potenciálnu výstavbu IBV, prípadne priemyselné zóny. Vypracovanie technickej dokumentácie. Príprava pozemkov a inžinierských sietí.
Opatrenie 6.2.2.2 Aktivita	Rekonštrukcia miestneho vodovodu. Analýza technického stavu vodovodnej siete. Výber dodávateľa na výkon rekonštrukčných prác. Rekonštrukcia vodovodnej siete.
Opatrenie 6.2.2.3 Aktivita	Rozšírenie verejného osvetlenia do nových zastavaných plôch. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Výstavba verejného osvetlenia v neosvetlenej časti obce.
Opatrenie 6.2.2.4 Aktivita	Výstavba splaškovej kanalizácie. Spracovanie technickej dokumentácie. Výber dodávateľa – verejná súťaž. Výkon pozemných prác. Výstavba kanalizácie.
Opatrenie 6.2.2.5 Aktivita	Úprava verejných plôch. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Úprava verejných plôch.
Opatrenie 6.2.2.6	Rekonštrukcia mostov, lávok a studní

Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia mostov, lávok a studní
Opatrenie 6.2.2.7	Regulácia koryta miestneho potoka prechádzajúceho cez južnú časť katastra obce – Bystrý potok.
Aktivita	Analýza súčasného stavu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Spevnenie a regulácia koryt miestnych potokov.
Opatrenie 6.2.2.8	Regulácia koryta Bystrého potoka – extravilán obce.
Aktivita	Analýza súčasného stavu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Spevnenie a regulácia koryt miestnych potokov.
Opatrenie 6.2.2.9	Výstavba ČOV.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výber a úprava vhodného miesta. Výstavba ČOV a napojenie na kanalizačnú sieť.
Opatrenie 6.2.2.10	Výstavba bezdrôtového rozhlasu.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výber dodávateľa – verejná súťaž. Inštalácia bezdrôtového rozhlasu.
Opatrenie 6.2.2.11	Úprava okolia obecného úradu – kultivácia zelene, výstavba chodníka, lavičiek, oplotení.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Úprava okolia obecného úradu.
Opatrenie 6.2.2.12	Rekonštrukcia obecného úradu.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výber dodávateľa výkonu rekonštrukčných prác. Realizácia rekonštrukčných prác – zateplenie budovy, výmena okien.
Opatrenie 6.2.2.13	Zabezpečenie vysokorýchlostného Internetu.
Aktivita	Výber vhodného riešenia. Výber poskytovateľa Internetových služieb. Inštalácia zariadení a pripojenie domácností.
Opatrenie 6.2.2.14	Úprava okolia budovy maloobchodnej predajne – kultivácia zelene, výstavba chodníka, lavičiek, oplotení.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Úprava okolia budovy MP.
Opatrenie 6.2.2.15	Úprava priestranstva v okolí hospodárskeho dvora – výsadba izolačnej zelene.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Úprava priestranstva.
Opatrenie 6.2.2.16	Sprievodnú líniovú NDV pozdĺž ciest a miestnych komunikácií z ovocných stromov postupne nahradiť novou drevitou (stromovou) a krovitou zeleňou z domácich drevín, pásy sprievodnej zelene a stromoradia realizovať v šírke min. 3,0 m.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výsadba zelene.
Opatrenie 6.2.2.17	Rekonštrukcia NN elektrickej siete.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia NN siete.
Opatrenie 6.2.2.18	Úprava priestranstva a rekultivácia zelene na miestnom cintoríne.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Úprava priestranstva.
Opatrenie 6.2.2.19	Rekonštrukcia oplatenia cintorína.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia oplatenia.
Opatrenie 6.2.2.20	Rekonštrukcia domu smútku.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia domu smútku.
Opatrenie 6.2.2.21	Plynofikácia obce.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výkon výkopových prác.

Plynofikácia obce.

6.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Ciel' 6.3.1 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenie 6.3.1.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivita	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 6.3.1.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v celej obci.
Aktivita	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.
Opatrenie 6.3.1.3	Zabezpečiť likvidáciu čiernych skládok v obci.
Aktivita	Lokalizácia čiernych skládok. Likvidácia skládok.
Opatrenie 6.3.1.4	Výstavba obecného kompostoviska.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výber vhodnej lokality a výstavba kompostoviska.
Opatrenie 6.3.1.5	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber a zriadiť separovaný zber.
Aktivita	Výstavba zberného dvora.

Ciel' 6.3.2 Informovanosť a poradenstvo	
Opatrenie 6.3.2.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP.
Aktivita	Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou. Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Ciel' 6.3.3 Ochrana a racionálne využívanie vôd	
Opatrenie 6.3.3.1	Zabezpečiť výstavbu kanalizačnej siete a spustenie čističky odpadových vôd, znížiť množstvo znečisťujúcich látok vo vypúšťaných odpadových vodách na limitovanú úroveň.
Aktivita	Výstavba kanalizačnej siete. Napojenie domácností. Spustenie ČOV.
Opatrenie 6.3.3.2	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Aktivita	Údržba existujúcej vodovodnej siete. Pravidelný monitoring vodovodnej siete. Výstavba regulačnej stanice pre miestny vodovod.
Opatrenie 6.3.3.3	Obnoviť prirodzené vodozadržné funkcie tokov a inundačných území (obnoviť staré korytá).
Aktivita	Rekultivácia existujúcich koryt vodných tokov v obci. Pravidelný monitoring.
Opatrenie 6.3.3.4	Regulácia koryta miestneho potoka prechádzajúceho cez južnú časť katastra obce – Bystrý potok.
Aktivita	Analýza súčasného stavu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Spevnenie a regulácia koryt miestnych potokov.
Opatrenie 6.3.3.5	Zamedziť možnostiam znečistenia povrchových vôd tunajším poľnohospodárskym družstvom.
Aktivita	Pravidelný monitoring.
Opatrenie 6.3.3.6	Regulácia koryta Bystrého potoka – extravilán obce.

Aktivita	Analýza súčasného stavu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Spevnenie a regulácia koryt miestnych potokov.
----------	---

Ciel' 6.3.4	Ochrana ovzdušia
Opatrenie 6.3.4.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivita	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív. Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

6.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Ciel' 6.4.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.
Opatrenie 6.4.1.1	Vybudovať/zriadiť zariadenie poskytujúce sociálne služby (dom opatrovateľskej služby, domov dôchodcov).
Aktivita	Výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.

Ciel' 6.4.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.
Opatrenie 6.4.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.
Aktivita	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Opatrenie 6.4.2.2	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 6.4.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivita	Zabezpečiť v súčinnosti s okresným mestom a spádovou obcou pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.
Opatrenie 6.4.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.
Aktivita	Analýza dopytu po uvedených službách. Zabezpečenie personálnych kapacít, priestorov a finančných prostriedkov.
Opatrenie 6.4.2.5	Zvýšiť úroveň poskytovaných sociálnych služieb.
Aktivita	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Opatrenie 6.4.2.6	Podporiť služby pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy.
Aktivita	Analýza dopytu po uvedených službách Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 6.4.2.7	Zabezpečenie opatrovateľskej služby.
Aktivita	Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.4.2.8	Zriadenie klubu mladých.
Aktivita	Príprava priestorového vybavenia. Príprava materiálneho vybavenia.
Opatrenie 6.4.2.9	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov. Obstaranie vnútorného vybavenia.

6.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry.
Opatrenie 6.5.1.1 Aktivita	Modernizovať a rekonštruovať budovu základnej školy. Výmena plastových okien. Zateplenie budov. Výmena strešnej krytiny. Modernizácia vnútorného zariadenia školy.
Opatrenie 6.5.1.2 Aktivita	Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy. Výber vhodného dodávateľa. Nákup zariadení.
Opatrenie 6.5.1.3 Aktivita	Rekonštrukcia sociálnych zariadení v budove základnej školy. Rekonštrukcia sociálnych zariadení.
Opatrenie 6.5.1.4 Aktivita	Vybudovanie športového ihriska pre potreby základnej. Spracovanie technickej dokumentácie. Výber vhodnej lokality. Výstavba ihriska.
Opatrenie 6.5.1.5 Aktivita	Zriadenie malotriednej základnej školy. Zaradenie školy do siete škôl.
Opatrenie 6.5.1.6 Aktivita	Zriadenie materskej školy. Zaradenie školy do siete škôl.

Cieľ 6.5.2.	Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
--------------------	---

Opatrenie 6.5.2.1 Aktivita	Výbudovanie športového areálu v obci. Výber lokality a spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba areálu.
Opatrenie 6.5.2.2 Aktivita	Výstavba lyžiarskeho vleku v juhozápadnej časti katastra obce s príslušenstvom. Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti. Výber a príprava vhodnej lokality. Výstavba lyžiarskeho vleku s príslušenstvom.
Opatrenie 6.5.2.3 Aktivita	Výstavba cykloturistických trás. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba trás.
Opatrenie 6.5.2.4 Aktivita	Výstavba dráhy pre zjazd na horských bicykloch. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba trasy.
Opatrenie 6.5.2.5 Aktivita	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 6.5.2.6 Aktivita	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 6.5.2.7 Aktivita	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 6.5.2.8 Aktivita	Podporovať talentovanú mládež. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 6.5.2.9 Aktivita	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry. Zabezpečenie personálnych kapacít.

6.6 KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Cieľ 6.6.1

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenie 6.6.1.1 Aktivita	Rekonštrukcia domu kultúry – exteriéry (strecha, fasády, ...). Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia exteriérov.
Opatrenie 6.6.1.2 Aktivita	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu života obyvateľov vo obci. Výber vhodných objektov. Výriešenie vlastníckych vzťahov. Rekonštrukcia a vybavenie expozície.
Opatrenie 6.6.1.3 Aktivita	Prepojiť obec so subjektami cestovného ruchu, agroturistiky. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 6.6.1.4 Aktivita	Budovanie remeselníckych dvorov. Výber a rekonštrukcia vhodných budov na alokáciu remeselného dvora. Zabezpečenie personálnych kapacít. Materiálne zabezpečenie remeselných dvorov predmetmi s kultúrohistorickou hodnotou.
Opatrenie 6.6.1.5 Aktivita	Výbudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno – historického, folklórneho aj prírodného bohatstva. Zabezpečenie personálnych kapacít. Výber vhodných trás. Spracovanie technickej dokumentácie. Realizácia výstavby.
Opatrenie 6.6.1.6 Aktivita	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a agroturistike. Zabezpečenie priestorov, finančných a materiálnych prostriedkov.
Opatrenie 6.6.1.7 Aktivita	Rekonštrukcia interiérov domu kultúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia interiérov.
Opatrenie 6.6.1.8 Aktivita	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí – Deň obce, Hody, atď.. Personálne zabezpečenie.

Cieľ 6.6.2**Organizačné zabezpečenie**

Opatrenie 6.6.2.1 Aktivita	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.
-------------------------------	--

Cieľ 6.6.3**Propagácia v oblasti kultúry**

Opatrenie 6.6.3.1 Aktivita	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
Opatrenie 6.6.3.2 Aktivita	Spracovať komplexný informačný bulletin o historickom vývoji a tradíciách obce pre školy aj subjekty cestovného ruchu. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie bulletinu.
Opatrenie 6.6.3.3 Aktivita	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce. Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Priebežná aktualizácia www stránky.

6.7 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Cieľ 6.8.1**Účinná propagácia obce.**

Opatrenie 6.8.1.1 Aktivity	Vytvorenie samostatnej www stránky obce. Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Priebežná aktualizácia www stránky.
Opatrenie 6.8.1.2 Aktivity	Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimedialnej forme. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie koncepcie v multimedialnej forme.
Opatrenie 6.8.1.3 Aktivity	Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie koncepcie regionálnej spolupráce.

Cieľ 6.8.2**Rekreačno - relaxačné zázemie obce.**

Opatrenie 6.8.2.1 Aktivity	Výstavba menšieho ubytovacieho zariadenia penziónového typu s príslušenstvom. Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti. Výber a príprava vhodnej lokality. Výstavba zariadenia. Výstavba príslušenstva – športová infraštruktúra, oddychová zóna.
Opatrenie 6.8.2.2 Aktivity	Vybudovanie oddychovej zóny obce. Spracovanie technickej dokumentácie. Vybudovanie zóny.
Opatrenie 6.8.2.3 Aktivity	Výstavba lyžiarskeho vleku v juhozápadnej časti katastra obce s príslušenstvom. Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti. Výber a príprava vhodnej lokality. Výstavba lyžiarskeho vleku s príslušenstvom.
Opatrenie 6.8.2.4 Aktivity	Výstavba dráhy pre zjazd na horských bicykloch. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba trasy.
Opatrenie 6.8.2.5 Aktivity	Výstavba cykloturistických trás. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba trás.
Opatrenie 6.8.2.6 Aktivity	Vybudovanie športového areálu v obci. Výber vhodnej lokality. Výstavba areálu (tenisové, volejbalové kurty, atď..)

Cieľ 6.8.3**Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu.**

Opatrenie 6.8.3.1 Aktivity	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcou. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 6.8.3.2 Aktivity	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ. Zabezpečenie personálnych kapacít.

7 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Močiar sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

7.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.1.1	Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.	
Opatrenie 6.1.1.1	Spracovať stratégiu podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VÚC, štátu a EÚ.	počet vypracovaných stratégií, počet informovaných subjektov, počet podporených subjektov,
Opatrenie 6.1.1.2	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselnej zóny v obci - príprava územia a realizácia infraštruktúry.	objem preinvestovaných prostriedkov v SKK, počet novozaložených podnikov, počet novovytvorených pracovných miest,
Opatrenie 6.1.1.3	Vymedziť prenajímateľné obecné/súkromné priestory pre potrebné služby a remeselné dielne.	m ² zrekonštruovaných plôch pre remeselné dielne, počet novovytvorených pracovných miest, objem vyprodukovanej produkcie v SKK za rok,
Opatrenie 6.1.1.4	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obci.	výška prostriedkov prerozdelená v rámci podpory, počet vyškolených remeselníkov, počet novovytvorených pracovných miest,
Opatrenie 6.1.1.5	Zvýšenie kapacít informačných a poradenských služieb a podpora vzdelávania firiem.	počet informovaných subjektov, výška prostriedkov preinvestovaných do zlepšenia informovanosti,
Opatrenie 6.1.1.6	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	počet nových založených podnikateľských subjektov, počet novovytvorených pracovných miest, ekonomická aktivita obce, miera nezamestnanosti v obci,
Opatrenie 6.1.1.7	Podporovanie zavádzania remeselníckych dielní pre remeslá, ktoré sú pre obec typické.	počet nových založených podnikateľských subjektov, počet novovytvorených pracovných miest, objem vyprodukovaného tovaru/služieb v SKK za rok,
Opatrenie 6.1.1.8	Rekonštrukcia existujúcej zastaralej priemyselnej zóny, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.	objem preinvestovaných SKK, zvýšenie produktivity, zvýšenie objemu vypestovanej produkcie v SKK, počet pracovných miest udržaných v dôsledku investícií do moderných technológií,
Opatrenie 6.1.1.9	Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	počet nových založených podnikateľských subjektov, počet novovytvorených pracovných miest, ekonomická aktivita obce, miera nezamestnanosti v obci, objem vyprodukovaného HDP v dôsledku finančnej podpory MSP,
Opatrenie 6.1.1.10	Založenie pily v obci - podnikateľský subjekt.	zvýšenie produktivity, objem vyprodukovaného HDP v SKK, počet novovytvorených pracovných miest, objem spracovanej drevnej hmoty v m ³ ,
Opatrenie 6.1.1.11	Založenie drevovýroby - nábytkárstvo, ...	zvýšenie produktivity, objem vyprodukovaného HDP v SKK, počet novovytvorených pracovných miest, objem spracovanej drevnej hmoty v m ³ ,
Opatrenie 6.1.1.12	Zriadenie chovu koní s príslušenstvom a ubytovacích zariadení - agroturistika.	objem vyprodukovaného HDP v SKK, počet novovytvorených pracovných miest, počet nových ubytovacích kapacít, počet koní v chove, počet nových návštevníkov v obci,
Opatrenie 6.1.1.13	Rekonštrukcia infraštruktúry hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva.	objem vyprodukovaného HDP v SKK, počet novovytvorených pracovných miest,

Opatrenie 6.1.1.14	Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskeho dvora.	zvýšenie produktivity, objem vyprodukovaného HDP v SKK, počet novovytvorených pracovných miest, počet zrekonštruovaných hál, cleková zrekonštruovaná plocha výrobných priestorov,
Opatrenie 6.1.1.15	Nákup novej technológie do hospodárskeho dvora.	zvýšenie produktivity, objem vyprodukovaného HDP v SKK, počet novovytvorených pracovných miest,
Opatrenie 6.1.1.16	Výstavba menšieho ubytovacieho zariadenia penzijnového typu s príslušenstvom.	počet zriadených ubytovacích kapacít, počet nových návštevníkov obce, tržby z predaja turistických služieb, počet vytvorených pracovných miest,
Opatrenie 6.1.1.17	Výstavba lyžiarskeho vleku v juhozápadnej časti katastra obce s príslušenstvom.	počet novovytvorených pracovných miest, objem vyprodukovaného HDP v SKK, SKK z predaja služieb, Počet nových návštevníkov obce, Prepravná kapacita vleku v osobách/hod.,
Opatrenie 6.1.1.18	Rekonštrukcia budovy maloobchodnej predajne a rozšírenie priestorov.	Celková zrekonštruovaná plocha v m ³ , Zvýšenie predajnej plochy v m ³ , objem vyprodukovaného HDP v SKK, SKK z predaja, Počet nových vytvorených pracovných miest,

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.1.2	Podpora tradičných odvetví priemyslu	
Opatrenia 6.1.2.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	zvýšenie poľnohospodárskej produkcie, zvýšenie konkurencieschopnosti produkcie, zvýšenie tržieb z produkcie, počet zachovaných pracovných miest,
Opatrenia 6.1.2.2	Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí obce vytvorené ideálne podmienky – hlavne drevársky priemysel.	výška investícií v SKK, počet nových pracovných miest, zvýšenie tvorby HDP v SKK, tržby z predaja produkcie,
Opatrenia 6.1.2.3	Podpora výroby a podnikateľských subjektov, ktoré využívajú surovinové zdroje regiónu.	počet podporených podnikateľských subjektov, počet nových pracovných miest, tržby z predaja produkcie,

7.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry	
Opatrenie 6.2.1.1	Výstavba cesty č. 5255 v smere Močiar - Jalná.	km novovybudovanej komunikácie, počet nových návštevníkov, hustota dopravy,
Opatrenie 6.2.1.2	Úprava miestnych komunikácií a výstavba chodníkov.	km novovybudovanej komunikácie, km novovybudovaných chodníkov,
Opatrenie 6.2.1.3	Budovanie miestnych cyklotrás.	km vybudovaných cyklotrás,
Opatrenie 6.2.1.4	Výstavba jednosmerného chodníka popri štátnej ceste.	km novovybudovaných chodníkov,
Opatrenie 6.2.1.5	Výstavba parkoviska pri zastávke SAD s informačnou tabuľou.	počet nových parkovacích plôch, počet nových parkovacích miest, celková plocha v m ² vyčlenených na parkovanie,
Opatrenie 6.2.1.6	Výstavba parkoviska pri obecnom úrade a dome kultúry.	počet nových parkovacích plôch, počet nových parkovacích miest, celková plocha v m ² vyčlenených na parkovanie,
Opatrenie 6.2.1.7	Výstavba parkoviska pri cintoríne.	počet nových parkovacích plôch, počet nových parkovacích miest, celková plocha v m ² vyčlenených na parkovanie,
Opatrenie 6.2.1.8	Výstavba chodníkov na miestnom cintoríne.	km novovybudovaných chodníkov,

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.2.2	Rozvoj občianskej infraštruktúry	
Opatrenie 6.2.2.1	Rozšírenie intravilánu obce vzhľadom na potenciálnu výstavbu IBV, prípadne priemyselné zóny.	m ² upravených plôch pre IBV,
Opatrenie 6.2.2.2	Rekonštrukcia miestneho vodovodu.	km rekonštruovaného miestneho vodovodu,

Opatrenie 6.2.2.3	Rozšírenie verejného osvetlenia do nových zastavaných plôch.	osvetlenie obce v %, počet nových svietidiel,
Opatrenie 6.2.2.4	Výstavba splaškovej kanalizácie.	počet novopripojených domácností, km novovybudovanej kanalizačnej siete, m ³ odvedenej splaškovej vody,
Opatrenie 6.2.2.5	Úprava verejných plôch.	m ² upravených verejných plôch, ks vysadených nových okrasných krovin a stromov,
Opatrenie 6.2.2.6	Rekonštrukcia mostov, lávok a studní	počet zrekonštruovaných mostov, počet zrekonštruovaných lávok, počet zrekonštruovaných studní
Opatrenie 6.2.2.7	Regulácia koryta miestneho potoka prechádzajúceho cez južnú časť katastra obce – Bystrý potok.	km zregulovaných a upravených koryt miestnych tokov, zvýšenie prietoku v %,
Opatrenie 6.2.2.8	Regulácia koryta Bystrého potoka – extravilán obce.	km zregulovaných a upravených koryt miestnych tokov, zvýšenie prietoku v %,
Opatrenie 6.2.2.9	Výstavba ČOV.	počet novopripojených domácností, km novovybudovanej kanalizačnej siete, m ³ odvedenej splaškovej vody,
Opatrenie 6.2.2.10	Výstavba bezdrôtového rozhlasu.	informovanosť obce v %, počet novonainštalovaných reproduktív,
Opatrenie 6.2.2.11	Úprava okolia obecného úradu – kultivácia zelene, výstavba chodníka, lavičiek, oplatenia.	m ² upravených verejných plôch, počet nových lavíc pre oddych, počet nových altánkov s upraveným ohniskom, počet nových návštevníkov,
Opatrenie 6.2.2.12	Rekonštrukcia obecného úradu.	Zníženie koeficientu prestupu tepla, m ² zrekonštruovanej strešnej krytiny, m ² zrekonštruovanej podlahovej krytiny,
Opatrenie 6.2.2.13	Zabezpečenie vysokorýchlostného Internetu.	počet novopripojených domácností, počet pripojených podnikateľských subjektov,
Opatrenie 6.2.2.14	Úprava okolia budovy maloobchodnej predajne – kultivácia zelene, výstavba chodníka, lavičiek, oplatenia.	m ² upravených verejných plôch, počet nových pracovných miest, počet nových osadených lavičiek, počet novovysadených stromov a krovin,
Opatrenie 6.2.2.15	Úprava priestranstva v okolí hospodárskeho dvora – výsadba izolačnej zelene.	m ² upravených verejných plôch, počet nových pracovných miest, počet nových osadených lavičiek, počet novovysadených stromov a krovin,
Opatrenie 6.2.2.16	Spríevodnú líniovú NDV pozdĺž ciest a miestnych komunikácií z ovocných stromov postupne nahradiť novou drevitou (stromovou) a krovitou zeleňou z domácich drevín, pásy spríevodnej zelene a stromoradia realizovať v šírke min. 3,0 m.	počet vysadených krov a drevín, m ² upravených verejných plôch
Opatrenie 6.2.2.17	Rekonštrukcia NN elektrickej siete.	Km zrekonštruovanej NN siete, Zvýšenie kapacity v %, Zníženie poruchovosti v %,
Opatrenie 6.2.2.18	Úprava priestranstva a rekultivácia zelene na miestnom cintoríne.	m ² upravených verejných plôch, počet nových pracovných miest, počet nových osadených lavičiek, počet novovysadených stromov a krovin,
Opatrenie 6.2.2.19	Rekonštrukcia oplatenia cintorína.	km zrekonštruovaného oplatenia,
Opatrenie 6.2.2.20	Rekonštrukcia domu smútku.	zníženie koeficientu prestupu tepla, m ² zrekonštruovanej strešnej krytiny, m ² zrekonštruovanej podlahovej krytiny,
Opatrenie 6.2.2.21	Plynifikácia obce.	Počet novopripojených domácností, Celkový odber zemného plynu v m ³ , Zmena palivovej základne v %,

7.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.3.1	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenie 6.3.1.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných	zníženie odpadov v tonách, SKK zo separovaného odpadu,

	odpadov.	
Opatrenie 6.3.1.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v celej obci.	objem vyseparovaného odpadu v tonách, SKK zo separovaného odpadu,
Opatrenie 6.3.1.3	Zabezpečiť likvidáciu čiernych skládok v obci.	m ² rekultivovanej plochy čiernych skládok,
Opatrenie 6.3.1.4	Výstavba obecného kompostoviska.	Objem uskladneného odpadu v tonách,
Opatrenie 6.3.1.5	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber a zriadiť separovaný zber.	Objem separovaného odpadu v tonách, počet nových pracovných miest, objem vyprodukovaného HDP v SKK,

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.3.2	Informovanosť a poradenstvo	
Opatrenie 6.3.2.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	počet vypracovaných koncepcií, počet poučených subjektov,

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.3.3	Ochrana a racionálne využívanie vôd	
Opatrenie 6.3.3.1	Zabezpečiť výstavbu kanalizačnej siete a spustenie čističky odpadových vôd, znížiť množstvo znečisťujúcich látok vo vypúšťaných odpadových vodách na limitovanú úroveň.	m ³ vyčistenej splaškovej vody prostredníctvom ČOV, m ³ odvedenej splaškovej vody kanalizáciou, bm novovybudovanej kanalizačnej siete, počet novopripojených domácností,
Opatrenie 6.3.3.2	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	bm zrekonštruovaného vodovodu,
Opatrenie 6.3.3.3	Obnoviť prirodzené vodozádržné funkcie tokov a inundačných území (obnoviť staré korytá).	bm obnovených starých koryt,
Opatrenie 6.3.3.4	Regulácia koryta miestneho potoka prechádzajúceho cez južnú časť katastra obce – Bystrý potok.	km zregulovaných a upravených koryt miestnych tokov, zvýšenie prietoku v %,
Opatrenie 6.3.3.5	Zamedziť možnostiam znečistenia povrchových vôd tunajším poľnohospodárskym družstvom.	Počet odhalených incidentov, Objem uchránených prírodných hodnôt v SKK,
Opatrenie 6.3.3.6	Regulácia koryta Bystrého potoka – extravilán obce.	km zregulovaných a upravených koryt miestnych tokov, zvýšenie prietoku v %,

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.3.4	Ochrana ovzdušia	
Opatrenie 6.3.4.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosťami.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie,

7.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.4.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.	
Opatrenie 6.4.1.1	Vybudovať/zriadiť zariadenie poskytujúce sociálne služby (dom opatrovateľskej služby, domov dôchodcov).	Počet nových sociálnych služieb, m ² plochy pre zariadenie sociálnych služieb,

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.4.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.	
Opatrenie 6.4.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	počet ošetrovaných pacientov,
Opatrenie 6.4.2.2	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci.	počet informovaných pacientov,
Opatrenie 6.4.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	zlepšenie dostupnosti v čase, zvýšenie počtu ošetrovaných pacientov,

Opatrenie 6.4.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.	počet ošetrovaných pacientov,
Opatrenie 6.4.2.5	Zvýšiť úroveň poskytovaných sociálnych služieb.	zvýšenie kvality poskytovanej služby cez index spokojnosti,
Opatrenie 6.4.2.6	Podporiť služby pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy.	počet novoposkytovaných služieb, počet nových zákazníkov,
Opatrenie 6.4.2.7	Zabezpečenie opatrovateľskej služby.	počet zaopatrených obyvateľov, počet nových pracovných miest,
Opatrenie 6.4.2.8	Zriadenie klubu mladých.	Počet členov klubu, Počet uskutočnených pravidelných podujatí,
Opatrenie 6.4.2.9	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov.	kapacita zariadenie v osobách, počet stálych stravníkov, počet novovytvorených pracovných miest, počet vydaných jedál denne,
Opatrenie 6.4.2.10	Zriadenie klubu dôchodcov.	Počet členov klubu, Počet uskutočnených pravidelných podujatí,

7.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry.	
Opatrenie 6.5.1.1	Modernizovať a rekonštruovať budovu základnej školy a materskej školy.	zníženie koeficientu prestupu tepla, m ² zrekonštruovanej strešnej krytiny, m ² zrekonštruovanej podlahovej krytiny,
Opatrenie 6.5.1.2	Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy.	zlepšenie materiálneho vybavenia,
Opatrenie 6.5.1.3	Rekonštrukcia sociálnych zariadení v budove základnej školy.	Zvýšenie kapacity zariadení, m ² zrekonštruovanej podlahovej krytiny,
Opatrenie 6.5.1.4	Vybudovanie športového ihriska pre potreby základnej a materskej školy.	m ² vybudovaných ihrísk,
Opatrenie 6.5.1.5	Zriadenie malotriednej základnej školy.	Počet žiakov základnej školy, Počet nových pracovných miest pre pedagógov,
Opatrenie 6.5.1.6	Zriadenie materskej školy.	Počet žiakov materskej školy, Počet nových pracovných miest pre pedagógov,

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.5.2.	Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.	
Opatrenie 6.5.2.1	Vybudovanie športového areálu v obci.	m ² vybudovaných ihrísk,
Opatrenie 6.5.2.2	Výstavba lyžiarskeho vleku v juhozápadnej časti katastra obce s príslušenstvom.	m ² vybudovaných bazénov, kapacita bazénov, počet návštevníkov obce,
Opatrenie 6.5.2.3	Výstavba cykloturistických trás.	km vybudovaných trás,
Opatrenie 6.5.2.4	Výstavba dráhy pre zjazd na horských bycykloch.	Km zriadených cyklistických trás, Počet nových návštevníkov obce za rok, Počet organizovaných športových podujatí,
Opatrenie 6.5.2.5	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.	SKK vyčlenených na šport,
Opatrenie 6.5.2.6	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	SKK vyčlenených na podporu športu, počet podporených podujatí,
Opatrenie 6.5.2.7	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.	počet podporených zdravotne postihnutých,
Opatrenie 6.5.2.8	Podporovať talentovanú mládež.	počet podporených osôb, SKK na podporu športu,
Opatrenie 6.5.2.9	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	počet spolupracujúcich FO a PO,

7.6 KULTÚRA

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.6.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.	
Opatrenie 6.6.1.1	Rekonštrukcia domu kultúry –	zníženie koeficientu prestupu tepla,

	exteriéry (strecha, fasády, ...).	m ² zrekonštruovanej strešnej krytiny,
Opatrenie 6.6.1.2	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu života obyvateľov vo obci.	počet zriadených expozícií, počet návštevníkov expozície,
Opatrenie 6.6.1.3	Prepojiť obec so subjektami cestovného ruchu, agroturistiky.	počet uzatvorených kontraktov, počet kontaktov,
Opatrenie 6.6.1.4	Budovanie remeselníckych dvorov.	počet remeselníckych dvorov, počet návštevníkov, objem vyrobenej produkcie,
Opatrenie 6.6.1.5	Vybudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúro – historického, folklórneho aj prírodného bohatstva.	km vybudovaných turistických trás, počet návštevníkov,
Opatrenie 6.6.1.6	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a agroturistike.	počet zorganizovaných podujatí, počet návštevníkov podujatí,
Opatrenie 6.6.1.7	Rekonštrukcia interiérov domu kultúry.	m ² zrekonštruovanej podlahovej krytiny, kapacita zariadenia, počet organizovaných kultúrnych podujatí,
Opatrenie 6.6.1.8	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí – Deň obce, Hody, atď..	počet podujatí, počet návštevníkov podujatí,

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.6.2	Organizačné zabezpečenie	
Opatrenie 6.6.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	počet vytlačených a distribuovaných publikácií, zvýšenie návštevnosti kultúrnych podujatí,

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.6.3	Propagácia v oblasti kultúry	
Opatrenie 6.6.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	počet vytlačených a distribuovaných publikácií, zvýšenie návštevnosti obce,
Opatrenie 6.6.3.2	Spracovať komplexný informačný bulletin o historickom vývoji a tradíciách obce pre školy aj subjekty cestovného ruchu.	počet vytlačených a distribuovaných publikácií, zvýšenie návštevnosti obce,
Opatrenie 6.6.3.3	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	počet prístupov na www,

7.6 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.8.1	Účinná propagácia obce.	
Opatrenie 6.8.1.1	Vytvorenie samostatnej www stránky obce.	počet prístupov na www,
Opatrenie 6.8.1.2	Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme.	počet vytlačených a distribuovaných publikácií, zvýšenie návštevnosti obce,
Opatrenie 6.8.1.3	Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK.	počet oslovených CR, počet vypracovaných koncepcií,

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.8.2	Rekreačno - relaxačné zázemie obce.	
Opatrenie 6.8.2.1	Výstavba menšieho ubytovacieho zariadenia penziónového typu s príslušenstvom.	počet zriadených ubytovacích kapacít, počet nových návštevníkov obce, tržby z predaja turistických služieb,

		počet vytvorených pracovných miest,
Opatrenie 6.8.2.2	Vybudovanie oddychovej zóny obce.	m ² oddychových zón, počet návštevníkov, počet osadených lavičiek, počet vybudovaných altánkov, počet novovysadených stromov a krovin,
Opatrenie 6.8.2.3	Výstavba lyžiarskeho vleku v juhozápadnej časti katastra obce s príslušenstvom.	počet novovytvorených pracovných miest, objem vyprodukovaného HDP v SKK, SKK z predaja služieb, Počet nových návštevníkov obce, Prepravná kapacita vleku v osobách/hod.,
Opatrenie 6.8.2.4	Výstavba dráhy pre zjazd na horských bicykloch.	zlepšenie poskytovanej služby, tržba z návštevnosti, počet turistov,
Opatrenie 6.8.2.5	Výstavba cykloturistických trás.	Km zriadených cyklistických trás, Počet nových návštevníkov obce za rok, Počet organozovaných športových podujatí,
Opatrenie 6.8.2.6	Vybudovanie športového areálu v obci.	m ² ihrisk, počet ihrísk podľa jednotlivých športov, počet návštevníkov,

8 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja kraja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce

8.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer				
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.				
Cieľ 6.1.1		Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce		
Opatrenie 6.1.1.1	Spracovať stratégiu podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VÚC, štátu a EÚ.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie analýzy možností rozvoja podnikateľských aktivít v obci.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
	Analýza a priebežná aktualizácia verejných výdavkových programov pre podporu podnikania.	5	rozpočet obce	podnikateľské subjekty, obec
	Prezentácia foriem podpory podnikateľských subjektov zo strany obce.	podľa potreby	-	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 6.1.1.2	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre rekonštrukciu priemyselnej zóny v obci.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výkup súkromných pozemkov pre uskutočnenie investičnej výstavby.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	obec, podnikateľské subjekty
	Spracovanie technickej	80	rozpočet obce, ŠF EÚ,	obec, podnikateľské

	dokumentácie.		podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	subjekty
	Realizácia investičnej výstavby prípravy pozemkov – inžinierske siete.	10 000	rozpočet obce, vládne výdavkové programy	obec, podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia výrobných a montážnych hál.	15 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.1.1.3	Vymedziť prenajímateľné obecné/súkromné priestory pre potrebné služby a remeselné dielne.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia vybraných budov v obecnom/súkromnom vlastníctve a ich príprava na prenájom podnikateľským subjektom.	250	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.1.1.4	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obci.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vytvoriť materiálne finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec, podnikateľské subjekty
	Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, obce, podnikateľských subjektov a obyvateľov obce pri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.	podľa potreby	-	obec, podnikateľské subjekty, obyvatelia
Opatrenie 6.1.1.5	Zvýšenie kapacít informačných a poradenských služieb a podpora vzdelávania firiem.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych a technických kapacít na poskytovanie informačných a poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.1.1.6	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vytvoriť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami.	podľa potreby	rozpočet obce	obec, podnikateľské subjekty
	Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem v obci a jej okolí.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec, podnikateľské subjekty
	Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.1.1.7	Podporovanie zavádzania remeselníckych dielní pre remeslá, ktoré sú pre obec typické.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber a rekonštrukcia vhodných budov na alokáciu remeselného dvora.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce,	obec Močiar
	Materiálne zabezpečenie remeselných dvorov predmetmi s kultúrohistorickou hodnotou.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.1.1.8	Rekonštrukcia existujúcej zastaralej zóny.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vyriešenie vlastníckych vzťahov.	podľa potreby	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Návrh alternatív rozvoja.	15	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Vypracovanie technickej	80	ŠF EÚ, podnikateľské	podnikateľské

	dokumentácie.		subjekty, úvery, iné grantové schémy	subjekty,
	Rekonštrukcia priemyselnej zóny.	25 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
Opatrenie 6.1.1.9 Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza možností rozvoja podnikateľských aktivít obcou.	15	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty
	Spracovanie podnikateľského zámeru obce.	20	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty
	Príprava podmienok pre založenie podnikateľského subjektu.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty
	Založenie podnikateľského subjektu.	25	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.1.1.10 Založenie pily v obci - podnikateľský subjekt.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
	Vypracovanie technickej dokumentácie a podnikateľského plánu.	30	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Založenie podnikateľského subjektu.	20	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Nákup technológií a zabezpečenie priestorov.	15 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
Opatrenie 6.1.1.11 Založenie drevovýroby - nábytkárstvo, ...				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
	Vypracovanie technickej dokumentácie a podnikateľského plánu.	25	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Založenie podnikateľského subjektu.	20	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Nákup technológií a zabezpečenie priestorov.	8 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
Opatrenie 6.1.1.12 Zriadenie chovu koní s príslušenstvom a ubytovacích zariadení - agroturistika.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
	Vypracovanie technickej dokumentácie a podnikateľského plánu.	80	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Výstavba hospodárskej časti.	15 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Výstavba ubytovacej časti.	10 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Zabezpečenie chovu.	2 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
Opatrenie 6.1.1.13 Rekonštrukcia infraštruktúry hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	40	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Rekonštrukcia vodovodných sietí, odpadovej infraštruktúry, elektrických rozvodov.	10 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Rekonštrukcia cestnej	5 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné	podnikateľské subjekty,

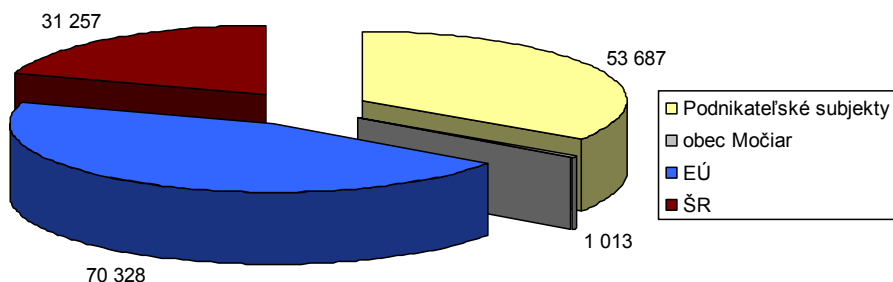

	infraštruktúry.		grantové schémy	
Opatrenie 6.1.1.14	Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskeho dvora.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	40	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Rekonštrukcia hál a budov.	10 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
Opatrenie 6.1.1.15	Nákup novej technológie do hospodárskeho dvora.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti.	45	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Obstaranie technológie.	8 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
Opatrenie 6.1.1.16	Výstavba menšieho ubytovacieho zariadenia penziónového typu s príslušenstvom.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti.	35	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Výber a príprava vhodnej lokality.	podľa potreby	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Výstavba zariadenia.	7 500	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Výstavba príslušenstva – športová infraštruktúra, oddychová zóna.	4 500	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
Opatrenie 6.1.1.17	Výstavba lyžiarskeho vleku v juhozápadnej časti katastra obce s príslušenstvom.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti.	40	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Výber a príprava vhodnej lokality.	1 500	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Výstavba lyžiarskeho vleku s príslušenstvom.	6 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
Opatrenie 6.1.1.18	Rekonštrukcia budovy maloobchodnej predajne a rozšírenie priestorov.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti.	30	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
	Rekonštrukcia budovy a rozšírenie priestorov.	2 500	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty,
Cieľ 6.1.2	Podpora tradičných odvetví priemyslu			
Opatrenia 6.1.2.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok - hospodársky dvor.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov na tento účel.	podľa možností	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenia 6.1.2.2	Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí obce vytvorené ideálne podmienky – drevársky priemysel.			
		Predpokladaný	Zdroje	Oprávnení

		rozpočet	financovania	žiadatelia
Aktivity	Podpora rozvojových zámerov súkromnej sféry, ktoré sú v súlade s potrebami rozvoja obce a ktoré sú efektívne z pohľadu tvorby nových pracovných miest.	podľa možností	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenia 6.1.2.3		Podpora výroby a podnikateľských subjektov, ktoré využívajú surovinové zdroje regiónu.		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora spracovateľov miestnych surovín finančnými a nefinančnými opatreniami.	podľa možností	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	obec, podnikateľské subjekty
	Podpora rozvoja živnostenského podnikania, ktoré sa zameriava hlavne na využívanie miestnej surovínovej základne.	podľa možností	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	obec, podnikateľské subjekty
	Vytvorenie vhodného daňového prostredia pre uvedené podnikateľské subjekty.	podľa možností	rozpočet obce,	obec, podnikateľské subjekty

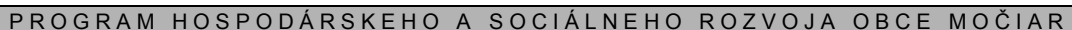
Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)

vlastné spracovanie

Časový horizont uskutočnenia

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Cieľ 6.1.1	Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce										
Opatrenie 6.1.1.1	Spracovať stratégiu podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VÚC, štátu a EÚ.										
Opatrenie 6.1.1.2	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre rekonštrukciu priemyselnej zóny v obci.										
Opatrenie 6.1.1.3	Vymedziť prenájomné priestory pre potrebné služby a remeselné dielne.										
Opatrenie 6.1.1.4	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obci.										

Podpokladaný zdroj čerpania prostriedkov z fondov EÚ	
Cieľ 6.1.1	Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce
SOP Priemysel a služby	
1. Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb s využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu	
1.1 Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb	
1.3 Podpora podnikania, inovácií a aplikovaného výskumu	
1.4 Podpora úspor energie a využitia obnoviteľných zdrojov energie	
2. Rozvoj cestovného ruchu	
2.1 Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu	
2.2 Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu	
2.3 Podpora propagácie cestovného ruchu a tvorby informačného systému	
Európsky fond regionálneho rozvoja	
INTERREG III A	
Cieľ 6.1.2	Podpora tradičných odvetví priemyslu
SOP Priemysel a služby	
1. Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb s využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu	
1.1 Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb	
1.3 Podpora podnikania, inovácií a aplikovaného výskumu	
1.4 Podpora úspor energie a využitia obnoviteľných zdrojov energie	
Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond	

SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
1. Podpora produktívneho poľnohospodárstva
1.1 Investície do poľnohospodárskych podnikov
1.2 Zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov
2. Podpora trvalo udržateľného rozvoja vidieka
2.3 Podpora prispôbenia a rozvoja vidieckych oblastí (článok 33)
2.3.1 Pozemkové úpravy
2.3.2 Diverzifikácia poľnohospodárskych činností
2.5 Technická pomoc

8.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer				
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia.				
Cieľ 6.2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry			
Opatrenie 6.2.1.1	Výstavba cesty č. 5255 v smere Močiar - Jalná.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, SSC, a.s., VÚC BB	obec Močiar
	Výstavba komunikácie.	25 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, SSC, a.s., VÚC BB	obec Močiar
Opatrenie 6.2.1.2	Úprava povrchov miestnych komunikácií.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza súčasného stavu miestnych komunikácií.	podľa potreby	rozpočet obce,	obec Močiar
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií.	5 500	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.1.3	Budovanie miestnych cyklotrás.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výstavba cyklotrás.	1 000	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.1.4	Výstavba jednosmerného chodníka popri štátnej ceste.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výstavba chodníka.	1 400	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.1.5	Výstavba parkoviska pri zastávke SAD s informačnou tabuľou.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výstavba parkoviska.	550	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.1.6	Výstavba parkoviska pri obecnom úrade a dome kultúry.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výstavba parkoviska.	600	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.1.7	Výstavba parkoviska pri cintoríne.			

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výstavba parkoviska.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.1.8	Výstavba chodníkov na miestnom cintoríne.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výstavba chodníkov.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Cieľ 6.2.2	Rozvoj občianskej infraštruktúry			
Opatrenie 6.2.2.1	Rozšírenie intravilánu obce vzhľadom na potenciálnu výstavbu IBV, prípadne priemyselné zóny.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Príprava pozemkov a inžinierskych sietí.	2 000	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.2	Rekonštrukcia vodovodnej infraštruktúry.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	45	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
	Dostavba vodovodnej infraštruktúry.	3 000	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.3	Rozšírenie verejného osvetlenia do nových zastavaných plôch.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výstavba verejného osvetlenia v neosvetlenej časti obce.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.4	Výstavba splaškovej kanalizácie.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	80	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
	Výber dodávateľa – verejná súťaž.	podľa potreby	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
	Výkon pozemných prác.	7 000	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
	Výstavba kanalizácie.	12 000	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
Opatrenie	Úprava verejných plôch.			

6.2.2.5				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Úprava verejných plôch.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.6	Rekonštrukcia mostov, lávok a studní			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Rekonštrukcia mostov, lávok a studní	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.7	Regulácia koryta miestneho potoka prechádzajúceho cez južnú časť katastra obce – Bystrý potok.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza súčasného stavu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Spevnenie a regulácia koryt miestnych potokov.	2 300	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.8	Regulácia koryta Bystrého potoka – extravilán obce.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza súčasného stavu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Spevnenie a regulácia koryt miestnych potokov.	2 000	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.9	Výstavba ČOV.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	50	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
	Výber a úprava vhodného miesta.	250	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
	Výstavba ČOV a napojenie na kanalizačnú sieť.	3 900	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.10	Výstavba bezdrôtového rozhlasu.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výber dodávateľa – verejná súťaž.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Inštalácia bezdrôtového rozhlasu.	550	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.11	Úprava okolia obecného úradu – kultivácia zelene, výstavba chodníka, lavičiek, oplotenia.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar

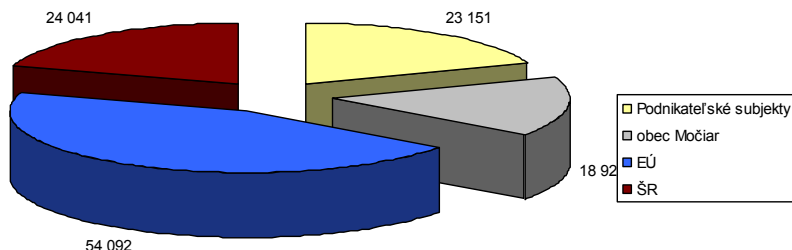

	Úprava okolia obecného úradu.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.12	Rekonštrukcia obecného úradu.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	35	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výber dodávateľa výkonu rekonštrukčných prác.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Realizácia rekonštrukčných prác – zateplenie budovy, výmena okien, rekonštrukcia sobášnej siene.	2 000	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.13	Zabezpečenie vysokorychlostného Internetu.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodného riešenia.	podľa potreby	T-com	obec, obyvatelia
	Výber poskytovateľa Internetových služieb.	podľa potreby	T-com	obec, obyvatelia
	Inštalácia zariadení a pripojenie domácností.	podľa potreby	T-com	obec, obyvatelia
Opatrenie 6.2.2.14	Úprava okolia budovy maloobchodnej predajne – kultivácia zelene, výstavba chodníka, lavičiek, oplatenia.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Úprava okolia budovy MP.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.15	Úprava priestranstva v okolí hospodárskeho dvora – výsadba izolačnej zelene.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Úprava priestranstva.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.16	Sprievodnú líniovú NDV pozdĺž ciest a miestnych komunikácií z ovocných stromov postupne nahradiť novou drevitou (stromovou) a krovitou zeleňou z domácich drevín, pásy sprievodnej zelene a stromoradia realizovať v šírke min. 3,0 m.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výsadba zelene.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.17	Rekonštrukcia NN elektrickej siete.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, SSE, a.s.	obec Močiar, SSE, a.s.
	Rekonštrukcia NN siete.	2 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, SSE, a.s.	obec Močiar, SSE, a.s.
Opatrenie 6.2.2.18	Úprava priestranstva a rekultivácia zelene na miestnom cintoríne.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Úprava priestranstva.	280	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.19	Rekonštrukcia oplatenia cintorína.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Rekonštrukcia oplatenia.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar

Opatrenie 6.2.2.20		Rekonštrukcia domu smútku.		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Rekonštrukcia domu smútku.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.2.2.21		Plynofikácia obce.		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	120	rozpočet obce, ŠF EÚ, SPP, a.s.	obec Močiar, SPP, a.s.
	Výkon výkopových prác.	20 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, SPP, a.s.	obec Močiar, SPP, a.s.
	Plynofikácia obce.	25 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, SPP, a.s.	obec Močiar, SPP, a.s.

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)

vlastné spracovanie

Časový horizont uskutočnenia

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Cieľ 6.2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry										
Opatrenie 6.2.1.1	Výstavba cesty č. 5255 v smere Močiar - Jalná.										
Opatrenie 6.2.1.2	Úprava povrchov miestnych komunikácií.										
Opatrenie 6.2.1.3	Budovanie miestnych cyklotrás.										
Opatrenie 6.2.1.4	Výstavba jednosmerného chodníka popri štátnej ceste.										
Opatrenie 6.2.1.5	Výstavba parkoviska pri zastávke SAD s informačnou tabuľou.										
Opatrenie 6.2.1.6	Výstavba parkoviska pri obecnom úrade a dome kultúry.										
Opatrenie 6.2.1.7	Výstavba parkoviska pri cintoríne.										
Opatrenie 6.2.1.8	Výstavba chodníkov na miestnom cintoríne.										
Cieľ 6.2.2	Rozvoj občianskej infraštruktúry										
Opatrenie 6.2.2.1	Rozšírenie intravilánu obce vzhľadom na potenciálnu výstavbu IBV, prípadne priemyselné zóny.										

Opatrenie 6.2.2.2	Rekonštrukcia vodovodnej infraštruktúry.										
Opatrenie 6.2.2.3	Rozšírenie verejného osvetlenia do nových zastavaných plôch.										
Opatrenie 6.2.2.4	Výstavba splaškovej kanalizácie.										
Opatrenie 6.2.2.5	Úprava verejných plôch.										
Opatrenie 6.2.2.6	Rekonštrukcia mostov, lávok a studní										
Opatrenie 6.2.2.7	Regulácia koryta miestneho potoka prechádzajúceho cez južnú časť katastra obce – Bystrý potok.										
Opatrenie 6.2.2.8	Regulácia koryta Bystrého potoka – extravilán obce.										
Opatrenie 6.2.2.9	Výstavba ČOV.										
Opatrenie 6.2.2.10	Výstavba bezdrôtového rozhlasu.										
Opatrenie 6.2.2.11	Úprava okolia obecného úradu – kultivácia zelene, výstavba chodníka, lavičiek, oplatenia.										
Opatrenie 6.2.2.12	Rekonštrukcia obecného úradu.										
Opatrenie 6.2.2.13	Zabezpečenie vysokorýchlostného Internetu.										
Opatrenie 6.2.2.14	Úprava okolia budovy maloobchodnej predajne – kultivácia zelene, výstavba chodníka, lavičiek, oplatenia.										
Opatrenie 6.2.2.15	Úprava priestranstva v okolí hospodárskeho dvora – výsadba izolačnej zelene.										
Opatrenie 6.2.2.16	Sprievodnú líniovú NDV pozdĺž ciest a miestnych komunikácií z ovocných stromov postupne nahradiť novou drevitou (stromovou) a krovitou zeleňou z domácich drevín, pásy sprievodnej zelene a stromoradia realizovať v šírke min. 3,0 m.										
Opatrenie 6.2.2.17	Rekonštrukcia NN elektrickej siete.										
Opatrenie 6.2.2.18	Úprava priestranstva a rekultivácia zelene na miestnom cintoríne.										
Opatrenie 6.2.2.19	Rekonštrukcia oplatenia cintorína.										
Opatrenie 6.2.2.20	Rekonštrukcia domu smútku.										
Opatrenie 6.2.2.21	Plynifikácia obce.										

Predpokladaný zdroj čerpania prostriedkov z fondov EÚ**Cieľ 6.2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry****SOP Priemysel a služby**

1. Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb s využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu

1.2 Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry

OP Základná infraštruktúra**1. Dopravná infraštruktúra**

1.1 Modernizácia a rozvoj železničnej infraštruktúry

1.2 Modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry

3. Lokálna infraštruktúra

3.4 Renovácia a rozvoj obcí

Európsky fond regionálneho rozvoja

Cieľ 6.2.2 Rozvoj občianskej infraštruktúry**OP Základná infraštruktúra****3. Lokálna infraštruktúra**

3.2 Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor

3.3 Budovanie a rozvoj inštitucionálnej infraštruktúry v oblasti regionálnej politiky

3.4 Renovácia a rozvoj obcí

8.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

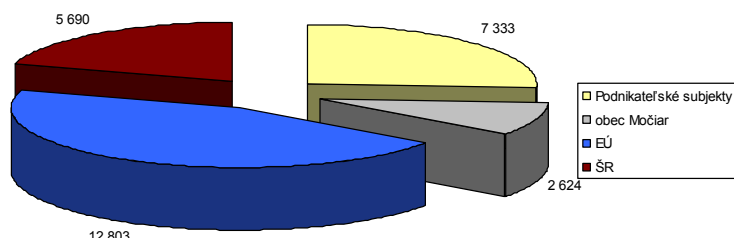
Strategický zámer				
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.				
Cieľ 6.3.1	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom			
Opatrenie 6.3.1.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar
	Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne.	20/rok	rozpočet obce	obec Močiar
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar
Opatrenie 6.3.1.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v celej obci.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	obec Močiar
Opatrenie 6.3.2.3	Zabezpečiť likvidáciu čiernych skládok v obci.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	obec Močiar
	Likvidácia skládok.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar
Opatrenie 6.3.2.4	Výstavba obecného kompostoviska.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, MŽP SR	obec Močiar
	Výber vhodnej lokality a výstavba kompostoviska.	350	rozpočet obce, MŽP SR	obec Močiar
Opatrenie 6.3.2.4	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Osvetlenie chodníkov v okolí jazier.	25	rozpočet obce, MŽP SR	obec Močiar
	Výstavba zberného dvora.	400	rozpočet obce, MŽP SR	obec Močiar
Cieľ 6.3.2	Informovanosť a poradenstvo			
Opatrenie 6.3.2.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	15	rozpočet obce, MŽP SR	obec Močiar
	Prezentácia a šírenie osvetly v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar
Cieľ 6.3.3	Ochrana a racionálne využívanie vôd			
Opatrenie 6.3.3.1	Zabezpečiť výstavbu kanalizačnej siete a spustenie čističky odpadových vôd, znížiť množstvo znečisťujúcich látok vo vypúšťaných odpadových vodách na limitovanú úroveň.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Výstavba kanalizačnej siete.	23 280	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
	Napojenie domácností.	podľa potreby	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
	Spustenie ČOV.	podľa potreby	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
Opatrenie 6.3.3.2	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
	Pravidelný monitoring vodovodnej siete.	podľa potreby	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar, ŠF EÚ,	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Močiar
Opatrenie 6.3.3.3	Obnoviť prirodzené vodozadržné funkcie tokov a inundačných území (obnoviť staré korytá).			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekultivácia existujúcich koryt vodných tokov v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ,	obec Močiar
	Pravidelný monitoring.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ,	obec Močiar
Opatrenie 6.3.3.4	Regulácia koryta miestneho potoka prechádzajúceho cez južnú časť katastra obce – Bystrý potok.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza súčasného stavu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Spevnenie a regulácia koryt miestnych potokov.	2 300	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.3.3.5	Zamedziť možnostiam znečistenia povrchových vôd tunajším hospodárskym dvorom.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Pravidelný monitoring.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar
Opatrenie 6.3.3.6	Regulácia koryta Bystrého potoka – extravilán obce.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza súčasného stavu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Spevnenie a regulácia koryt miestnych potokov.	2 000	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Cieľ 6.3.4	Ochrana ovzdušia			
Opatrenie 6.3.4.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	obec, obyvatelia

Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	obec, obyvatelia
---	---------------	---	------------------

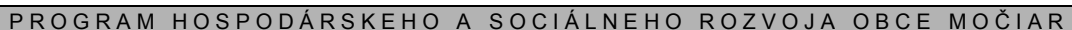
Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)

vlastné spracovanie

Časový horizont uskutočnenia

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Cieľ 6.3.1	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom										
Opatrenie 6.3.1.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.										
Opatrenie 6.3.1.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v celej obci.										
Opatrenie 6.3.2.3	Zabezpečiť likvidáciu čiernych skládok v obci.										
Opatrenie 6.3.2.4	Výstavba obecného kompostoviska.										
Opatrenie 6.3.2.4	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber.										
Cieľ 6.3.2	Informovanosť a poradenstvo										
Opatrenie 6.3.2.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.										
Cieľ 6.3.3	Ochrana a racionálne využívanie vôd										
Opatrenie 6.3.3.1	Zabezpečiť výstavbu kanalizačnej siete a spustenie čističky odpadových vôd, znížiť množstvo znečisťujúcich látok vo vypúšťaných odpadových vodách na limitovanú úroveň.										
Opatrenie 6.3.3.2	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.										
Opatrenie 6.3.3.3	Obnoviť prirodzené vodozádržné funkcie tokov a inundačných území (obnoviť staré korytá).										
Opatrenie 6.3.3.4	Regulácia koryta miestneho potoka prechádzajúceho cez južnú časť katastra obce – Bystrý potok.										
Opatrenie 6.3.3.5	Zamedziť možnostiam znečistenia povrchových vôd tunajším hospodárskym dvorom.										

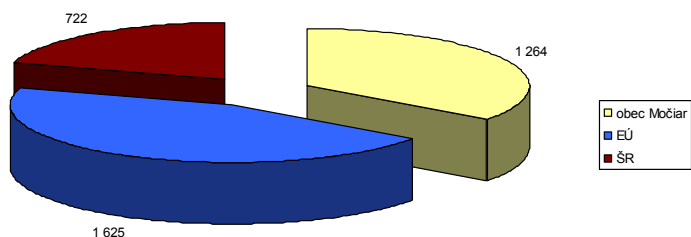

Predpokladaný zdroj čerpania prostriedkov z fondov EÚ	
Ciel' 6.3.1	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
OP Základná infraštruktúra	
2. Enviromentálna infraštruktúra	
2.3 Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva	
2.4 Ochrana, zlepšenie a regenerácia prírodného prostredia	
Európsky fond regionálneho rozvoja	
Ciel' 6.3.2	Informovanosť a poradenstvo
OP Základná infraštruktúra	
3. Lokálna infraštruktúra	
3.2 Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor	
Európsky fond regionálneho rozvoja	
Ciel' 6.3.3	Ochrana a racionálne využívanie vôd
OP Základná infraštruktúra	
2. Enviromentálna infraštruktúra	
2.1 Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu a racionálne využívanie vôd	
Európsky fond regionálneho rozvoja	
Ciel' 6.3.4	Ochrana ovzdušia
OP Základná infraštruktúra	
2. Enviromentálna infraštruktúra	
2.2 Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu ovzdušia	
Európsky fond regionálneho rozvoja	

Strategický záměr				
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.				
Cieľ 6.4.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.			
Opatrenie 6.4.1.1	Vybudovať/zriaďiť zariadenie poskytujúce sociálne služby (dom opatrovateľskej služby, domov dôchodcov).			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívy zriadenia zariadenia.	podľa potreby	-	obec Močiar
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	obec Močiar
	Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.	3 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	obec Močiar
Cieľ 6.4.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.			
Opatrenie 6.4.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	súkromné subjekty
Opatrenie 6.4.2.2	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar

Opatrenie 6.4.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Zabezpečiť v súčinnosti s okresným mestom a spádovou obcou pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	obec Močiar
Opatrenie 6.4.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Analýza dopytu po uvedených službách.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	obec Močiar
	Zabezpečenie personálnych kapacít, priestorov a finančných prostriedkov.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	obec Močiar
Opatrenie 6.4.2.5	Zvýšiť úroveň poskytovaných sociálnych služieb.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, n.o.	obec, n.o.
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar
Opatrenie 6.4.2.6	Podporiť služby pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Analýza dopytu po uvedených službách.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	obec, n.o.
	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	obec, n.o.
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	obec, n.o.
Opatrenie 6.4.2.7	Zabezpečenie opatrovateľskej služby.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.4.2.8	Zriadenie klubu mladých.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Príprava priestorového vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Príprava materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar
Opatrenie 6.4.2.9	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Obstaranie vnútorného vybavenia.	560	rozpočet obce	obec Močiar

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)

vlastné spracovanie

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Cieľ 6.4.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.										
Opatrenie 6.4.1.1	Vybudovať/zriaďovať zariadenie poskytujúce sociálne služby (dom opatrovateľskej služby, domov dôchodcov).										
Cieľ 6.4.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.										
Opatrenie 6.4.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.										
Opatrenie 6.4.2.2	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci.										
Opatrenie 6.4.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.										
Opatrenie 6.4.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.										
Opatrenie 6.4.2.5	Zvýšiť úroveň poskytovaných sociálnych služieb.										
Opatrenie 6.4.2.6	Podporiť služby pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy.										
Opatrenie 6.4.2.7	Zabezpečenie opatrovateľskej služby.										
Opatrenie 6.4.2.8	Zriadenie klubu mladých.										
Opatrenie 6.4.2.9	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov.										

Predpokladaný zdroj čerpania prostriedkov z fondov EÚ**Cieľ 6.4.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.**

OP Základná infraštruktúra

3. Lokálna infraštruktúra

3.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch

3.1.3 Budovanie a rozvoj sociálnej infraštruktúry

Európsky sociálny fond (ESF)

Cieľ 6.4.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

OP Základná infraštruktúra

3. Lokálna infraštruktúra

3.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch

3.1.3 Budovanie a rozvoj sociálnej infraštruktúry
 3.1.2 Budovanie a rozvoj zdravotníckej infraštruktúry
 Európsky sociálny fond (ESF)

8.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT

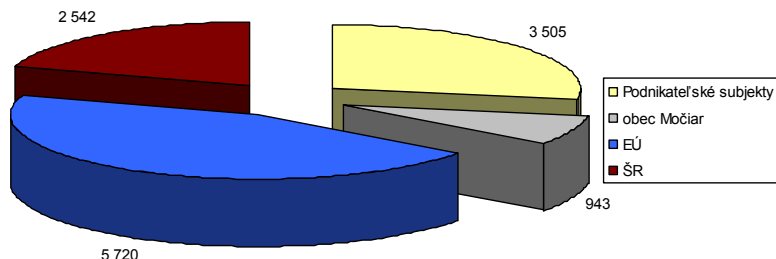
Strategický zámer				
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.				
Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry.			
Opatrenie 6.5.1.1	Modernizovať a rekonštruovať budovu základnej školy.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výmena plastových okien.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Zateplenie budovy.	400	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výmena strešnej krytiny.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.5.1.2	Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodného dodávateľa.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Nákup zariadení.	450	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.5.1.3	Rekonštrukcia sociálnych zariadení v budove základnej školy.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia sociálnych zariadení.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.5.1.4	Vybudovanie športového ihriska pre potreby základnej.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výber vhodnej lokality.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výstavba ihriska.	850	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.5.1.5	Zriadenie malotriednej základnej školy.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zaradenie školy do siete škôl.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.5.1.6	Zriadenie materskej školy.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zaradenie školy do siete škôl.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Cieľ 6.5.2	Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.			
Opatrenie 6.5.2.1	Vybudovanie športového areálu v obci.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber lokality a spracovanie technickej dokumentácie.	80	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, rozpočet obce,	obec, podnikateľské subjekty

	Výstavba areálu.	2 500	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, rozpočet obce,	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.5.2.2	Výstavba lyžiarskeho vleku v juhozápadnej časti katastra obce s príslušenstvom.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti.	40	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty
	Výber a príprava vhodnej lokality.	1 500	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty
	Výstavba lyžiarskeho vleku s príslušenstvom.	6 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.5.2.3	Výstavba cykloturistických trás.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec, podnikateľské subjekty
	Výstavba trás.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.5.2.4	Výstavba dráhy pre zjazd na horských bycykloch.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty
	Výstavba trasy.	150	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.5.2.5	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.5.2.6	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.5.2.7	Podporovať talentovanú mládež.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.5.2.8	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.			

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)

vlastné spracovanie

Časový horizont uskutočnenia

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry.										
Opatrenie 6.5.1.1	Modernizovať a rekonštruovať budovu základnej školy.										
Opatrenie 6.5.1.2	Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy.										
Opatrenie 6.5.1.3	Rekonštrukcia sociálnych zariadení v budove základnej školy.										
Opatrenie 6.5.1.4	Vybudovanie športového ihriska pre potreby základnej.										
Opatrenie 6.5.1.5	Zriadenie malotriednej základnej školy.										
Opatrenie 6.5.1.6	Zriadenie materskej školy.										
Cieľ 6.5.2	Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.										
Opatrenie 6.5.2.1	Vybudovanie športového areálu v obci.										
Opatrenie 6.5.2.2	Výstavba lyžiarskeho vleku v juhozápadnej časti katastra obce s príslušenstvom.										
Opatrenie 6.5.2.3	Výstavba cykloturistických trás.										
Opatrenie 6.5.2.4	Výstavba dráhy pre zjazd na horských bicykloch.										
Opatrenie 6.5.2.5	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.										
Opatrenie 6.5.2.6	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.										
Opatrenie 6.5.2.7	Podporovať talentovanú mládež.										
Opatrenie 6.5.2.8	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.										

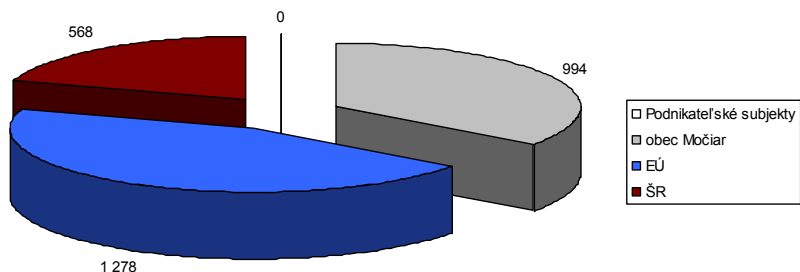
Predpokladaný zdroj čerpania prostriedkov z fondov EÚ	
Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry.
OP Základná infraštruktúra	
3. Lokálna infraštruktúra	
3.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch	
3.1.1 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry	
3.2 Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor	
Cieľ 6.5.2	Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
OP Základná infraštruktúra	
3. Lokálna infraštruktúra	
3.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch	
3.1.1 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry	
3.2 Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor	

8.6 KULTÚRA

Strategický zámer				
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.				
Cieľ 6.6.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.			
Opatrenie 6.6.1.1	Rekonštrukcia domu kultúry – exteriéry (strecha, fasády, ...).			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Rekonštrukcia exteriérov.	1 000	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.6.1.2	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu života obyvateľov vo obci.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodných objektov.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar
	Vyriešenie vlastníckych vzťahov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	obec Močiar
	Rekonštrukcia a vybavenie expozície.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	obec Močiar
Opatrenie 6.6.1.3	Prepojiť obec so subjektami cestovného ruchu, agroturistiky.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar
Opatrenie 6.6.1.4	Budovanie remeselníckych dvorov.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber a rekonštrukcia vhodných budov na alokáciu remeselného dvora.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Materiálne zabezpečenie remeselných dvorov predmetmi s kultúrnohistorickou hodnotou.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.6.1.5	Výbudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno – historického, folklórneho aj prírodného bohatstva.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výber vhodných trás.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar

	Spracovanie technickej dokumentácie.	35	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Realizácia výstavby.	700	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.6.1.6	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a agroturistike.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivita	Zabezpečenie priestorov, finančných a materiálnych prostriedkov.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar
Opatrenie 6.6.1.7	Rekonštrukcia interiérov domu kultúry.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	obec Močiar
	Rekonštrukcia interiérov.	850	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	obec Močiar
Opatrenie 6.6.1.8	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí – Deň obce, Hody, atď..			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivita	Personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	obec Močiar
Cieľ 6.6.2	Organizačné zabezpečenie			
Opatrenie 6.6.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivita	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	obec Močiar
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	10	rozpočet obce	obec Močiar
Cieľ 6.6.3	Propagácia v oblasti kultúry			
Opatrenie 6.6.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivita	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.6.3.2	Spracovať komplexný informačný bulletin o historickom vývoji a tradíciách obce pre školy aj subjekty cestovného ruchu.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivita	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Spracovanie bulletinu.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.6.3.3	Propagácia kultúry na internete prostredníctvom www stránky obce.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadateľa
Aktivita	Finančné zabezpečenie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Obsahová analýza www stránky.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Priebežná aktualizácia www stránky.	1	rozpočet obce	obec Močiar

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)

vlastné spracovanie

Časový horizont uskutočnenia

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Cieľ 6.6.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.										
Opatrenie 6.6.1.1	Rekonštrukcia domu kultúry – exteriéry (strecha, fasády, ...).										
Opatrenie 6.6.1.2	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu života obyvateľov vo obci.										
Opatrenie 6.6.1.3	Prepojiť obec so subjektami cestovného ruchu, agroturistiky.										
Opatrenie 6.6.1.4	Budovanie remeselníckych dvorov.										
Opatrenie 6.6.1.5	Vybudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno – historického, folklórného aj prírodného bohatstva.										
Opatrenie 6.6.1.6	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a agroturistike.										
Opatrenie 6.6.1.7	Rekonštrukcia interiérov domu kultúry.										
Opatrenie 6.6.1.8	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí – Deň obce, Hody, atď..										
Cieľ 6.6.2	Organizačné zabezpečenie										
Opatrenie 6.6.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.										
Cieľ 6.6.3	Propagácia v oblasti kultúry										
Opatrenie 6.6.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimedialnej forme.										

Opatrenie 6.6.3.2	Spracovať komplexný informačný bulletin o historickom vývoji a tradíciách obce pre školy aj subjekty cestovného ruchu.									
Opatrenie 6.6.3.3	Propagácia kultúry na internete prostredníctvom www stránky obce.									

Predpokladaný zdroj čerpania prostriedkov z fondov EÚ

Cieľ 6.6.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

OP Základná infraštruktúra

3. Lokálna infraštruktúra

3.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch

3.1.4 Budovanie a rozvoj kultúrnej infraštruktúry

3.2 Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor

INTERREG III A

INTERREG III B

INTERREG III C

Cieľ 6.6.3 Propagácia v oblasti kultúry

OP Základná infraštruktúra

3. Lokálna infraštruktúra

3.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch

3.1.4 Budovanie a rozvoj kultúrnej infraštruktúry

3.2 Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor

INTERREG III A

INTERREG III B

INTERREG III C

8.7 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.

Cieľ 6.8.1 Účinná propagácia obce.

Opatrenie 6.8.1.1

Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	obec Močiar
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	obec Močiar

Opatrenie 6.8.1.2 Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	obec, podnikateľské subjekty
	Spracovanie koncepcie regionálnej spolupráce.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	obec, podnikateľské subjekty

Cieľ 6.8.2 Rekreačno-relaxačné zázemie obce.

Opatrenie 6.8.2.1

Výstavba menšieho ubytovacieho zariadenia penziónového typu s príslušenstvom.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti.	35	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty
	Výber a príprava vhodnej lokality.	7 500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty
	Výstavba zariadenia.	4 500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty	obec, podnikateľské subjekty

Opatrenie 6.8.2.2

Vybudovanie oddychovej zóny obce.

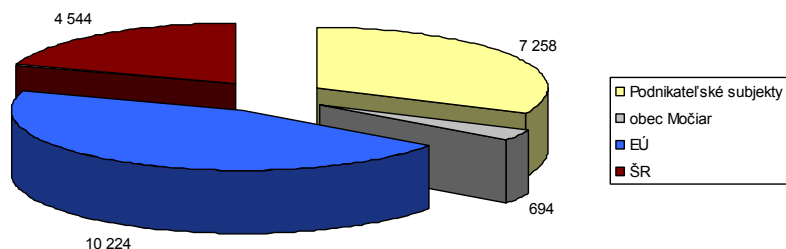
		Predpokladaný	Zdroje	Oprávnení
--	--	---------------	--------	-----------

		rozpočet	financovania	žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
	Výstavba oddychovej zóny v obci.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ	obec Močiar
Opatrenie 6.8.2.3	Výstavba lyžiarskeho vleku v juhozápadnej časti katastra obce s príslušenstvom.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti.	40	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty
	Výber a príprava vhodnej lokality.	1 500	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty
	Výstavba lyžiarskeho vleku s príslušenstvom.	6 000	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.8.2.4	Výstavba dráhy pre zjazd na horských bicykloch.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	-	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty
	Výstavba trasy.	25	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.8.2.5	Výstavba cykloturistických trás.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	obec Močiar
	Výstavba trás.	150	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	obec Močiar
Opatrenie 6.8.2.6	Vybudovanie športového areálu v obci.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej lokality.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	obec, podnikateľské subjekty
	Výstavba areálu (tenisové, volejbalové kurty, atď..)	2 500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	obec, podnikateľské subjekty
Cieľ 6.8.3	Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu.			
Opatrenie 6.8.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcou.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia

Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce,	obec Močiar
Opatrenie 6.8.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce,	obec Močiar

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)

vlastné spracovanie

Časový horizont uskutočnenia

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Cieľ 6.8.1	Účinná propagácia obce.										
Opatrenie 6.8.1.1	Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme.										
Opatrenie 6.8.1.2	Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK.										
Cieľ 6.8.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.										
Opatrenie 6.8.2.1	Výstavba menšieho ubytovacieho zariadenia penziónového typu s príslušenstvom.										
Opatrenie 6.8.2.2	Vybudovanie oddychovej zóny obce.										
Opatrenie 6.8.2.3	Výstavba lyžiarskeho vleku v juhozápadnej časti katastra obce s príslušenstvom.										
Opatrenie 6.8.2.4	Výstavba dráhy pre zjazd na horských bicykloch.										
Opatrenie 6.8.2.5	Výstavba cykloturistických trás.										
Opatrenie 6.8.2.6	Vybudovanie športového areálu v obci.										
Cieľ 6.8.3	Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu.										
Opatrenie 6.8.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcou.										
Opatrenie 6.8.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.										

Predpokladaný zdroj čerpania prostriedkov z fondov EÚ	
Cieľ 6.8.1	Účinná propagácia obce.
SOP Priemysel a služby	
2. Rozvoj cestovného ruchu	
2.3 Podpora propagácie cestovného ruchu a tvorby informačného systému	
INTERREG III A	
INTERREG III B	
INTERREG III C	
Cieľ 6.8.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.
SOP Priemysel a služby	
2. Rozvoj cestovného ruchu	
2.1 Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu	
2.2 Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu	
Cieľ 6.8.3	Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu.
SOP Priemysel a služby	
2. Rozvoj cestovného ruchu	
2.1 Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu	
2.2 Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu	
2.3 Podpora propagácie cestovného ruchu a tvorby informačného systému	
INTERREG III A	
INTERREG III B	
INTERREG III C	

9 ZABEZPEČENIE PHSR

Po schválení PHSR nastáva vlastná realizácia PHSR, jeho opatrení a úloh. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHSR predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie.

9.1 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

9.2 ADMINISTRATÍVNE ZABEZPEČENIE PHSR

Nevyhnutnou podmienkou plnenia programu je administratívne zabezpečenie jeho realizácie. Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

1. Výbor pre PHSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHSR.

2. Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať projekty, koordinovať projekty, monitorovať realizáciu projektov, vypracovávať dopadové analýzy projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním projektových prostriedkov, zbierať podklady o projektoch v rámci PHSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

3. Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

4. Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

10 MONITOROVANIE PHSR

Monitorovanie PHSR budú uskutočňovať:

- Výbor pre PHSR,
- Komisia strategického rozvoja,
- Koordinátor pre stratégiu,
- Obecné zastupiteľstvo,

10.1 SPÔSOB MONITOROVANIA PHSR

Monitorovanie plnenia PHSR bude vykonávať Komisia strategického rozvoja. Koordinátorovi pre stratégiu pracovníci Útvaru budú pravidelne predkladať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiace s plnením PHSR. Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia Výboru Správy o realizácii PHSR, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Výbor vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov.

Počas roka sa môže každý poslanec obecného zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia PHSR na Útvare strategického rozvoja alebo u Koordinátora pre stratégiu.

10.2 VYHODNOCOVANIE A SPÔSOB MODIFIKOVANIA PHSR

Hlavným hodnotiacim dokumentom PHSR bude *Správa o realizácii PHSR*, ktorú vypracuje Útvar strategického rozvoja.

Spôsob modifikovania PHSR

Predkladať návrhy na modifikovanie PHSR bude v právomoci Výboru pre PHSR. Koordinátor pre stratégiu môže tiež predkladať Výboru návrhy na doplnenie PHSR. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Útvaru návrh na modifikovanie PHSR.

Na zasadnutia Výboru v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží Koordinátor *Dopadovú analýzu plnenia PHSR*.

Doplnenie PHSR sa uskutoční formou vypracovania *Návrhu na doplnenie PHSR*, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, opatrenia, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie PHSR bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Výboru alebo obecného zastupiteľstva.

10 ZÁVER

PHSR obce **Močiar** je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne polročne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Predmetný PHSR obce **Močiar** bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

31.1.2007

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Národný rozvojový plán.
2. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja.
3. Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
4. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
5. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
6. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
7. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
8. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
9. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Močiar.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV, Editori: Mgr. Ľubomír Falt'an, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI.. Bratislava. 1972.
19. http://www.sazp.sk/slovak/struktura/copk/chodniky/chkosk3/kapitoly/kap_5.html
20. http://www.mineraly.sk/files/lok/16_safarka.htm
21. http://enviroportal.sk/pdf/spravy_zp/kke02s.pdf
22. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
23. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH.
24. <http://www.bstiavnica.host.sk/sitno.html>
25. http://www.bstiavnica.host.sk/novy_zamok.html
26. <http://www.bstiavnica.host.sk/tajchy.html>
27. http://www.bstiavnica.host.sk/stary_zamok.html
28. <http://www.muzeumbs.sk/pages/expozicie.html>
29. <http://www.muzeumbs.sk/pages/historia.html>
30. http://www.orangeportal.sk/zoznamy/catalog/do_redirect_link.dwp?redirect_url=http://web.stonline.sk/banskastiavnica
31. www.zamky.sk/bs_stary/index.htm
32. <http://www.geoparkbs.sk/index.php/item/pociatky-osidlovania>.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
obce Močiar
Programovacie obdobie 2006 – 2015
2006

Banská Bystrica
© SCARABEO, s.r.o. 2006

www.scarabeo.sk
scarabeo@scarabeo.sk